Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 72

Ljubljana, četrtek 29. marca 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel 3492 2492
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št 2455
Podružnica Celje. Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor Gosposka ulica 11 Telefon št. 2440 Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1 Telefon št 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Jugoslovenska stvarnost

Zunanji minister g. Jevtić je porabil priliko, ki jo je nudila razprava o državnem proračunu v senatu, da je v daljšem ekspozeju podal sliko o sodobni mednarodno politični situaciji. Ta slika dopolnjuje njegov veliki govor v Narodni skupščini ter tvori s tem in z nedavnim ekspozejem češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša celotno presojo sodobnega položaja in jasno opredeljuje odnošaje Male antante in specialno Jugoslavije do sosedov in do vsega kompleksa mednarodnih vprašanj.

Še prav posebno pa je pomemben zadnji Jevtićev govor, ker je prinesel krepko izjavo o onih odnošajih, ki se tičejo posebej naše države in njenega razmerja do inozemstva ter nekih pojavov v njem. Ravno v poslednji dobi je vsa nacionalna javnost povsem nehote obrnila pozornost na te pojave in se je, mirno lahko to trdimo, zelo zavzela, ko je mogla ne nedvomen način spoznati in ugotoviti, kako brez pomislekov nudijo neki odgovorni faktorji v inozemstvu potuho in dejansko pomoč onim razdiralnim elementom, ki so izdali domovino ter se vrgli na zločinsko akcijo. Minister Jevtić je govoril iz srca vsemu prebivalstvu, ko je v svojem ekspozeju izrekel napram zlohotnemu inozemstvu svoj j'accuse, hkrati pa mu postavil ob stran energično opozorilo v obliki afirmacije neizpodbitne jugoslovenske stvarnosti.

Od nekdaj že je običajno, da se novim državnim tvorbam pripisuje malo stanovitnosti, še posebno malo pa s strani tistih, ki jim te tvorbe niso simpatične. Po zaključku svetovne vojne se je prav dobro videlo, kako sovražno je bilo občinstvo v premaganih centralnih državah razpoloženo napram novim, odnosno razširjenim nacionalnim državam. Redka izjema so bili ljudje, ki so pisali o novih državah, pa niso pri tem porabljali sleherne prilike, da jim napovedo neizbežen propad, sramoten razpad in konec. To je kot v zboru ponavljalo domala vse, kar se je oglasilo z madžarske, avstrijske in nemške strani in prav zgodaj se je tem zlo napovedujočim gavranom pridružilo tudi »javno mnenje« Italije. Napovedovali so leta in šteli mesece, ko bodo nove slovanske države razpadle, ko si bodo prebivalci iz posameznih pokrajin medsebojno napovedali ultimatum in se razšli ter razdelili na nepovrat. Morda je iz tega zanikajočega sovraštva tu ali tam celo pri prijateljih vzniklo malodušje in je skepsa v najhujših trenutkih omajala vero.

Te težke trenutke bo popisala zgodovina. Ona zgodovina, ki so jo modri že od nekdaj šteli med najboljše učiteljice narodov in ki tudi v sedanjosti ter bližnji preteklosti nudi obilo nauka vsem, ki se hočejo zares pouciti pri njej. Italija, kjer se je v zadnji dobi koncentrirala zlohotna negacija naše nacionalne eksistenčne sposobnosti, ima v svoji zgodovini nauka dovolj, da ne bi bilo treba sedanjim njenim možem tolike zakrknjene neukosti. Naj v Rimu kar prelistajo knjige, ki popisujejo italijanski preporod, pa bodo našli strašna poglavja, ki nikakor niso podajala garancije, da bo komaj ustvarjena državna enota vzdržala. Jug je sovražil sever, sredina je črtila oba, a za nacionalno enoto so vedeli samo tisoči izobražencev, dočim je ostalo prebivalstvo brezbrižno poslušalo njihov nauk kot nekaj tujega. Še mnogo kasneje, še v dobi abesinske vojne avanture so ponekod napadali državne organe, se jim upirali in vprizarjali revolte; na tako slabih nogah je še bila državna enota in tako so se še rodovi Italije sovražili med seboj. Preden nas potomci teh rodov učijo, zlasti pa preden se usodijo, da dajejo potuho in pomoč razdiralnim elementom za akcijo zoper našo nacionalno enoto, naj pobrskajo po svojih zgodovinskih kronikah in shranijo svoj strup za pravičnejše prilike, desperatne fronderje pa poženejo.

Mi sami pa vemo, da je naša bodočnost samo v energiji in v delu, pred vsem pa v trdni volji, ki ne pozna omahovanja. Petnajst let naše preteklosti nam kaže, kako je težave, ki so se v marsikaterem trenutku zdele nezmagljive, vendarle likvidiral čas, hitro smo mu s svojo energijo in delom pomagali. Zlohotni duh v našem sosedstvu goji svoje črne nade in kuje sovražne naklepe ves čas, odkar se je z osvobojenjem in zedinjenjem zgradila naša nacionalna organizacija. Oni maloštevilni desperatniki, ki so se zatekli k njim, bodo prej ali slej uvideli, da se jim nade ne morejo izpolniti, in vsi odgovorni in neodgovorni faktorji, ki jih podpirajo, jim dajejo zavetja ter jih hujskajo k nadaljnjim klavrnim podvigom, bodo spoznali, da so stavili na napačne karte.

Proračun zunanjega ministrstva se je sprejel soglasno. Iz tega more sklepati vsakdo, da se je tudi pri nas obneslo ono staro pravilo zavednih narodov, da smo napram inozemstvu vedno nedeljiva enota, čeprav nas morda v posameznostih v notranji politiki naziranja ločijo. Naša nacionalna enota je potrjena in utrjena v skupni državi, ki je trdna in ostane neizpodbitna realnost.

RAZSODBA V „USTAŠKEM" PROCESU

Državno sodišče za zaščito države v Beogradu je obsodilo na smrt vse tri obtožene atentatorje: Oreba, Begovića in Podgorelca

Beograd, 28. marca. Državno sodišče za zaščito države je danes dopoldne izreklo razsodbo proti Petru Orebu, Josipu Begoviću in Antonu Podgorelcu, obtoženim po zakonu o zaščiti države, ker so:

1. postali člani teroristične organizacije »Ustaša« v inozemstvu, ki ima za cilj, da s terorističnimi dejanji ograža javni mir in javni red v Jugoslaviji v svrho izločitve dela njenega ozemlja iz celote;

2. ker so po naročilu iz inozemstva hoteli 16. decembra 1933 v Zagrebu usmrtiti Nj. Vel. kralja:

3. ker so dne 17. decembra 1933 v Zagrebu enega organa javne varnosti ubili, drugega pa nevarno ranili.

Senatu je predsedoval dr. Arnerić Ljubomir, sodnik stola sedmorice oddelka B v Zagrebu, kot člani pa so fungirali: Dragutin Bubanj, sodnik stola sedmorice oddelka A v Zagrebu, Vojislav Paljić, sodnik kasacijskega sodišča v Beogradu, Svetomir Vukailović, sodnik kasacijskega sodišča v Beogradu, dr. Alojzij Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani, Vladislav Margetić, sodnik apelacijskega sodišča v Zagrebu in dr. Leopold Žičar sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani, kot člani.

Sodišče je na svojih razpravah spoznalo vse tri obtožence za krive in vse tri obsodilo na smrtno kazen in na trajno izgubo častnih pravic.

Razen obsežne pravne strani naglaša razsodba v svoji utemeljitvi tudi politične momente, tako pa eni strani afirmacijo Jugoslavije kot države s pravico do mirnega političnega in kulturnega razvoja, po drugi strani pa akcijo nekih sosednih držav, naperjeno zoper mir in javno varnost Jugoslavije.

Organizatorji bombnih napadov

Praga, 28. marca a. »Lidove Noviny« poročajo z Dunaja: Dunajska policija je aretirala tri moške, ki so postali sumljivi po svojem obnašanju in pogostih vožnjah v inozemstvo. Najprej se je po aretaciji čulo, da je prišla policija na sled prav neprijetni politični aferi. Gre za tri jugoslovenske emigrante, ki so bili kakor so ugotovile jugoslovenske oblasti v zvezi z zarotnikoma dr. Pavelićem in Perčecem in ki so jih zalotili pri pripravah za bombne atentate na jugoslovenskem ozemlju. Aretirani so bili Vladimir Singer iz Virovitice v Slavoniji, dr. Artuković z Reke in neki Pečnikar. Vsi trije so imeli madžarske potne liste, izstavljene na napačna imena. Pri preiskavi v njihovih stanovanjih je našla policija obširno korespondenco in peklenske stroje. Vladimir Singer, čigar madžarski potni list se je glasil na ime Vilmos Hammer, je osebnost, ki jo hudo obremenjujejo izpovedi obdolžencev v zaslišanju Oreba pred beograjskim sodiščem za zaščito države. Singer je potoval na Dunaj, v Berlin (kjer sta se Perčec in Pavelić dalje časa zadrževala) in v Italijo ter je vzdrževal zvezo z duševnimi voditelji in pravimi povzročitelji terorističnih napadov v Jugoslaviji. Singer je živel dalje časa v Celovcu in je imel nalogo voditi preko koroške meje na jugoslovensko ozemlje teroriste iz Italije, kjer so jih pripravljali in poučevali za te podvige. Tudi Oreb je prišel na ta način v Zagreb, da bi poizkusil napad na kralja Aleksandra.

Peklenski stroji, ki so jih našli v dunajskih stanovanjih zarotnikov, dokazujejo, da je bil januarski atentat na brzi vlak Dunaj - Zagreb pri Brežicah delo te teroristične skupine. Takrat je bil peklenski stroj namenjen udeležencem konference Male antante in je bil po pomoti položen v drug brzi vlak. V Jugoslaviji so prepričani, da so bili vsi atentati zadnjih let na železnico pripravljeni z mednarodno sodelovanjem neprijateljev Jugoslavije, ki so tudi vtihotapili peklenske stroje na avstrijskem ozemlju v brze vlake. Zaradi kočljive mednarodne povezanosti teh dejstev niso dobili dunajski listi o aretacijah treh Jugoslovenov nikakršnega uradnega poročila. Tudi o zagrebški aretaciji in zvezah zločincev v Italiji, Madžarski in v Avstriji niso ničesar pisali.

Obsodba vohuna

Beograd, 28. marca. AA. Ob 11. dopoldne je državno sodišče za zaščito države sodilo Josipa Brusa, italijanskega državljana brez poklica, rojenega v Idriji in obtoženega, da je po nagovarjanju neke osebe in poročevalske službe tuje države dobavljal podatke o naših vojaških objektih in o formacijah naše vojske ter njeni obrambni sili, vse to za gmotno nagrado iz koristoljubja. Pri razpravi so krivdo obtoženega Brusa dokazala priznanja prič in druge sodne ugotovitve. Sodišče ga je proglasilo za krivega in obsodilo na 10 let ječe, trajno izgubo državljanskih pravic in izgon iz naše države po prestani kazni.

Patriotične manifestacije v Zagrebu

Zagreb, 28. marca n. Nocoj so patriotske organizacije priredile po glavnih ulicah mesta protestne manifestacije, v katerih so dale duška nezadovoljstvu zaradi podpiranja protijugoslovenskih terorističnih organizacij v nekih inozemskih državah. Po ulicah, kjer je šel sprevod, so bile zaprte vse trgovine.

Ukrepi proti brezposelnosti intelektualcev

S prihranki pri redukciji prejemkov poročenih uradnic bodo izpopolnjena nezasedena učiteljska in profesorska mesta

Beograd, 28. marca. v. V kratkem bo izdana prva uredba o ženskah, zaposlenih v državni službi. Za sedaj niso zamišljene nikake pretrde odredbe. Osnovna ideja je ta, da se poročenim državnim uradnicam znižajo draginjske doklade v sorazmerju s plačami njihovih mož, upoštevajoč morebitno število otrok. Za primere, kjer rodbine niso navezane na zaslužek žene in kjer so dohodki moža dovolj veliki, bodo izdane najstrožje odredbe. Isto se bo zgodilo v primerih kjer so zaposlene v državni službi hčerke imovitih staršev.

Vsi na ta način doseženi prihranki naj se po zamisli vlade prvenstveno uporabijo za izpopolnitev vseh zaradi nezadostnih kreditov nezasedenih učiteljskih in profesorskih mest, ki jih je okrog 2000, pri čemer bodo predvsem upoštevani moški kompetenti, v kolikor so nacionalno in strokovno dobro kvalificirani. Razen tega bodo posamezna ministrstva skušala vsako mesto rezervirati predvsem nezaposlenim kompetentom z višjimi kvalifikacijami, tako da bi se predvsem zaposlili absolventi visokih in višjih strokovnih šol. Vlada je sklenila porabiti vse prihranke, dosežene pri redukciji prejemkov uradnic, izključno za borbo proti nezaposlenosti kvalificiranega naraščaja.

Depolitizacija v Avstriji

Vse politične formacije se strnejo v enotno patriotsko fronto pod vodstvom kancelarja dr. Dollfussa

Dunaj, 28 marca r. Danes se je sestala konferenca vseh deželnih glavarjev odnosno komisarjev. Sklicana je bila na posebno željo zveznega kancelarja dr. Dollfussa, ki je pri tej priliki predložil deželnim glavarjem v odobritev načrt nove avstrijske ustave. S tem je hotel dr. Dollfuss nekako legalizirati novo ustavo, ki jo hoče uveljaviti brez vsakih formalnosti, ki jih predpisuje sedanja ustava, namreč brez pristanka parlamenta. Odobritev parlamenta naj nadomesti pristanek deželnih glavarjev. Nova ustava bo objavljena najbrž še ta teden.

Nova ustava bo, kakor je že znano, ustregla vsem željam Heimwehra, pa tudi krščanskih socialcev, ki so samo za to ceno pristali na nadaljnje načrte dr. Dollfussa, zlasti v pogledu likvidacije dosedanjega strankarskega sistema in strnitve vseh vlado podpirajočih političnih skupin v patriotsko fronto pod vrhovnim vodstvom kancelarja dr. Dollfussa. O tem so se vršila zadnje dni obsežna pogajanja, ki so sedaj dovedla po trditvah poučenih krogov do zaželenega sporazuma. Heimehrovci so pristali na depolitizacijo svojih borbenih formacij, ki preidejo sedaj v sestav Dollfussove patriotske fronte in bodo tvorile neke vrste milico, ki bo skupno s katoliškimi bojnimi organizacijami podrejena neposredno kancelarju Dollfussu kot izvršni organ patriotske fronte. Za to ceno so tudi krščanski socialci pristali na sicer neizogibno likvidacijo svoje stranke. Strnitev vsega političnega življenja predstavlja brez dvoma znaten uspeh kancelarja dr. Dollfussa, ki mu je na ta način uspelo odstraniti vse konkurenčne organizacije in preprečiti spore, ki bi bili sicer v borbi za nadoblast neizbežni.

Krščanski socialci so se sprva načrtom kancelarja sicer upirali, toda razvoj razmer po krvavem zatrtju socialne demokracije jih je prisilil, da so se uklonili. Heimwehrovce je kancelar dr. Dollfuss pridobil z obveznostjo, da se v novi ustavi ukine označba »republika« ter da se izpuste tudi vse določbe sedanje ustave, ki »kršijo pravice Habsburžanov« in jim ovirajo njihov povratek v Avstrijo. Izgon Habsburžanov bo z uveljavljenjem nove ustave razveljavljen in na zahtevo kneza Starhemberga, ki je javno izjavil, da smatra Heimwehr povratek Habsburžanov in obnovo monarhije za svoj najbližji cilj, bo povrnjeno Habsburžanom tudi vse imetje, ki jim je bilo po prevratu l. 1918. zaplenjeno. Dr. Dollfuss se je tudi obvezal, da bo država izplačala za vsa pretekla leta Habsburžanom primerno odškodnino in tako rešila »avstrijsko dinastijo« težkih finančnih skrbi ki jih tarejo že vsa zadnja leta.

Tajno oboroževanje Avstrije?

London, 28. marca. č. Posebni poročevalec »Daily Expressa« poroča iz Gradca: Osebno sem se prepričal, da je prispelo pred petimi dnevi na letališče v Thalerhofu pri Gradcu 15 italijanskih vojaških bombnih letal. Razen tega je letela preko Gradca v smeri proti Madžarski še druga eskadrila italijanskih vojaških letal. Letala, ki se nahajajo v Thalerhofu, so brez označbe matične države, iz česar je jasno razvidno, da so poslana iz Italije v Avstrijo v svrho oboroževanja. Izmed teh letal je 12 bojnih in 3 bombna. En italijanski pilot je ostal v Gradcu kot instruktor za novo snujočo se šolo za vojaške pilote. Nobenega dvoma ni, da je Avstrija s tem prekršila določbe mirovne pogodbe, ki ji strogo zabranjujejo vojaška letala. Čas je že, da tajnemu oboroževanju Avstrije in Madžarske tudi Anglija posveti potrebno pozornost, da ne bo nekega dne neprijetnih presenečenj.

Gospodarska pogajanja v Bukarešti

Bukarešta, 28 marca AA Danes ob 9 je prispela v Bukarešto češkoslovaška delegacija pod vodstvom g. Niederla svetnika zunanjega ministrstva in glavnega tajnika gospodarske Male antante ki bo konferirala z rumunsko o vprašanju kontingentov in obenem pripravljala gospodarsko konferenco Male antante

Popolno soglasje Francije in Belgije

Barthou in Hymans sta se sporazumela o potrebi zanesljivih jamstev za izpolnjevanje nameravane razorožitvene konvencije

Bruselj, 28. marca. AA. Po včerajšnjih razgovorih Hymansa in Barthouja je izšel komunike, ki pravi:

Ministra Barthou in Hymans sta imela dolg razgovor in proučila evropski položaj. Sporazumela sta se zastran nevarnosti nemškega oboroževanja in naglasila nevarnost posledic, ki bi jih imelo tekmovanje v oboroževanju. Ministra sta izrazila željo, naj bi se sklenila za odstranitev nevarnosti mednarodna konvencija, ki mora vsebovati tehtna jamstva za izvršitev. Razgovor se je nato sukal okoli raznih vprašanj, ki se tičejo razmerja med obema državama. V vseh bistvenih točkah se stališči obeh držav skladata.

Kralj Leopold III je francoskega zunanjega ministra Barthouja sprejel snoči v avdienci.

Barthou zadovoljen

Bruselj, 28. marca d. Pred svojim povratkom v Pariz je izjavil francoski zunanji minister Barthou zastopnikom listov:

Razgovori so potekli zelo ugodno. Ugotovili smo, da je stališče Francije in Belgije v razorožitvenem vprašanju enako. Kakor Francija želi tudi Belgija konvencijo, ki bi obsegala vse evropske države. Zastopniki belgijske vlade se strinjajo z vsebino francoskega odgovora Angliji ter so za omejitev oborožitve v Evropi pod pogojem, da bo kontrola brezhibna in zvezana z jamstvi, ki bi omogočila takojšnje sankcije proti kršitelju pogodbe. Če izjavlja belgijski zunanji minister, da stoji Belgija v sprednji vrsti in da potrebuje zato vsa potrebna varstva proti kršitvi pogodbe, velja to tudi za Francijo.

Zunanji minister Barthou je nato opozoril, da je v popolnem skladu s francoskim naziranjem mnenje belgijskega zunanjega ministra Hymansa, po katerem se mora ustvariti angleško-italijanska-francoska antanta.

V ospredju razgovorov francoskih in belgijskih državnikov je bilo po nadaljnjih informacijah vprašanje omejene oborožitve Nemčije. Belgijski zunanji minister je poudaril, da bi mogel italijanski predlog tvoriti podlago za sporazum. Preden se bodo nadaljevala pogajanja med Bruseljem in Parizom je treba počakati na odgovor angleške vlade na francosko spomenico.

Pariz, 28. marca. č. Zunanji minister Barthou, ki se je ponoči vrnil iz Bruslja, je s svojimi razgovori v Bruslju zelo zadovoljen in se je kar najoptimističneje izrazil novinarjem o uspehu svojega potovanja. Zlasti je naglasil, da se je pri tej priliki prepričal, da je tudi novi belgijski kralj Leopold III. zagovornik najtesnejšega sodelovanja med Francijo in Belgijo.

Barthou je že dopoldne poročal predsedniku republike Lebrunu o bruseljskih razgovorih ter mu sporočil tudi izraze prijateljstva in zvestobe kralja Leopolda III.

Razgovori v Londonu

London, 27 marca. g. Zunanji minister Simon je imel včeraj popoldne daljši razgovor s francoskim poslanikom Corbinom Kakor poročajo poluradno, sta razpravljala o nekaterih točkah francoskega odgovora glede razorožitvenega vprašanja. Pobudo za razgovor je dal francoski poslanik. Istočasno se je zvedelo da se bo zunanji minister Simon še pred Veliko nočjo sestal s predsednikom razorožitvene konference Hendersonom. Sestanek bo v zvezi s sejo predsedništva razorožitvene konference, ki je določena za 10. aprila. Domnevajo, da bo skušal Simon pregovoriti Hendersona, naj določi za sestanek poznejši rok.

»Daily Herald« poroča, da je francoski poslanik po novih navodilih svoje vlade zahteval sankcije zoper vsako kršitev razorožitvene konvencije, kakor tudi jamstva za teritorialni status quo v Evropi. Baje je tudi namignil, da morebitna angleška obveznost v tej smeri še ne bo imela za posledico, da bi Francija pristala na angleški razorožitveni načrt, ker jo je treba smatrati samo kot pozoj za obnovo pogajanj. »Daily Telegraph« poroča v zvezi s tem, da je francoski poslanik po posebnih navodilih iz Pariza podal angleškemu zunanjemu ministru važne izjave glede francoskih zahtev po jamstvu. Angleška vlada, ki se je že na svoji današnji seji bavila s temi dodatnimi informacijami, bo poslala Franciji novo noto, v kateri bo najbrže postavila gotove ponudbe za svojo udeležbo pri kakršnihkoli sankcijah.

Pred sestankom v Ženevi

Ženeva, 28. marca. w. Kakor splošno računajo, bo te dni angleška vlada predlagala, naj se datum prihodnje seje predsedništva razorožitvene konference, ki bi se morala pričeti 10. aprila, odgodi za 1 ali 2 tedna. Brškone bo predlagala sestanek za 20. aprila. Angleška vlada je mnenja, da je treba francoski odgovor še v važnih točkah dopolniti, ker v sedanji obliki ne tvori podlage za nadaljevanje pogajanj. V ostalem pričakujejo, da bo glavni odbor razorožitvene konference, za čigar sklicanje se zavzema zlasti Francija, v resnici sklican še pred prihodnjim zasedanjem sveta Društva narodov. Zdi se, da se namerava Francija vrniti k izpreminjevalnim predlogom Macdonaldovega načrta z dne 14. oktobra preteklega leta. Ta poizkus se bo najbrž izjalovil zaradi stališča Japonske, katere ženevski delegat je že sedaj dal razumeti, da se bo Japonska z vso ostrostjo uprla kontroli v smislu predlogov z dne 14. oktobra.

Amerika se informira

Ženeva, 28. marca. w. Ameriški delegat v Bernu, Wilson, ki je bil kot naslednik Normana Dawiea imenovan za delegata na razorožitveni konferenci, je danes prispel v Ženevo, da se orientira o okoliščinah bodočih razorožitvenih pogajanj.

Hitlerjevski voditelj na počitnicah v Dubrovniku

Beograd, 28. marca, v. Nocoj se je nemška delegacija, ki se je mudila v Beogradu zaradi trgovinskih pogajanj, odpeljala v Dubrovnik, kjer ostane preko velikonočnih praznikov. V Dubrovnik prispe prihodnje dni tudi nemški državni minister Röhm, šef tako zvanih napadalnih oddelkov (SS in SA). Z njim se pripeljejo z velikim potniškim letalom tudi še nekateri drugi odlični člani nemške narodnosocialistične stranke, ki ostanejo na našem Jadranu preko velikonočnih praznikov. Nemška trgovinska delegacija bo v Dubrovniku poročala ministru Röhmu o trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo, ki potekajo zelo ugodno

Novi švicarski finančni minister

Bern, 28. marca AA. Za novega finančnega ministra je bil od vseh meščanskih zveznih svetnikov izvoljen katoliški konservativni kandidat Filip Etter. Tudi dosedanji finančni minister Musy je bil član katoliške konservativne stranke.

Po sprejemu proračuna

Finančni zakon z novim državnim proračunom bo danes objavljen in bo 1. aprila stopil v veljavo

Beograd, 28. marca p. Z včerajšnjim glasovanjem v senatu sta obe zbornici Narodnega predstavništva dokončno sprejeli proračun državnih izdatkov in dohodkov za poslovno leto 1934-35. Finančni zakon, ki tvori nekak okvir proračuna, je dobil tudi že najvišjo sankcijo in bo že jutri objavljen v »Službenih Novinah«. Na ta način bo državni proračun lahko pravočasno stopil v veljavo (1. aprila). Proračun sta obe zbornici sprejeli v višini, kakor ga je predložila vlada: 10.171,250.798 Din. Od tega odpade na splošno državno upravo 6. 914,354.340 Din, na državna gospodarska podjetja in ustanove pa 3.256,896.458 Din. Napram sedanjemu proračunu je novi znižan za okrog 267 milijonov dinarjev, v primeri s proračunom za 1931-32 pa za cele štiri milijarde ali za približno 30%.

Že samo dejstvo, da se je dovršilo veliko delo, ki ga predstavlja sprejem državnega proračuna ob pravem času ter da imamo sedaj končno za leto dni dovršen načrt za državne finančne posle, predstavlja pozitiven rezultat. Proračun je prilagoden sedanjemu gospodarskemu stanju in je utemeljeno pričakovanje, da bo njegov uspeh boljši od onih v zadnjih letih. S tem bodo najbolje poplačane žrtve, ki jih proračun nalaga prebivalstvu.

Finančni zakon

Finančni zakon za poslovno dobo 1934-35 obsega poleg rednih določb in pooblastil o regularnem proračunskem poslovanju tudi več važnih drugih odredb, o katerih je javnost že poučena. To so v glavnem izredna doklada enega odstotka od dohodkov vseh obveznikov uslužbenskega davka, pooblastila ministrskemu svetu za izdajanje uredb z zakonsko veljavo v svrho olajšanja in ureditve gospodarskih razmer v državi kakor tudi v svrho pospeševanja gospodarske aktivnosti, končno pa pooblastila ministrskemu svetu, da ukrene vse potrebno za racionalno štednjo in primerne reforme v državni upravi.

V »Službenih Novinah« izidejo jutri tudi navodila za izvršitev novega državnega proračuna. Navodila so bila izdana na osnovi zakona o računovodstvu in vsebujejo, kakor znano, podrobne določbe glede povsod enakega računovodsko-blagajniškega postopka vseh naredbodajalcev in polagateljev računov. Navodila točno precizirajo odgovornost naredbodajalcev za nepravilno ustvarjene obveznosti za državno blagajno. Poleg disciplinske določajo tudi kazensko odgovornost po obstoječih zakonskih predpisih. Za vsako protizakonitost jamči naredbodajalec z vsem svojim imetjem.

Banovinski proračuni

Ministrski svet je končno včeraj sprejel tudi banovinske proračune za poslovno leto 1934-35, ki stopijo v veljavo, enako kakor državni proračun, z dne 1. aprila. Proračuni so bili že vrnjeni banskim upravam v izvedbo. **Skupni znesek banovinskih proračunskih izdatkov za poslovno dobo 1934-35 je določen na 711,932.689 Din.** Ta znesek je za 14,819.000 Din manjši od proračunskega zneska za poslovno dobo 1933-1934, za 132 milijonov manjši od onega l. 1932-33 in za 340 milijonov manjši od proračunskega zneska za poslovno dobo 1930-31. **Banovinski proračuni so se torej v štirih letih znižali povprečno za 32 odstotkov.**

Za posamezne banovine znašajo novi proračuni v milijonih dinarjev (v oklepajih višina proračuna za l. 1933-34): **dravska banovina 115.3 (120), savska 189.7 (198) vrbaska 32.9 (34), drinska 66.6, zetska 44.8, dunavska 138.7, moravska 44.3, in vardarska 39.3.** Banovinske doklade znašajo v dravski banovini 70, savski 35, v ostalih pa 25 odstotkov, z izjemo moravske, kjer znašajo samo 10 odstotkov. Doklade v dunavski banovini so tako nizke zaradi visoke davčne osnove, ki je bila odmerjena leta 1928. v dobi konjunkture, ko je služila za podlago cena pšenice, ki je znašala takrat 250 Din.

Polom rumunskega fašizma

Bukarešta, 25. marca.

Pred tukajšnjim kazenskim sodiščem se vrši že teden dni proces proti 50 članom Železne garde, obtoženim zarote proti državi in sodelovanja pri umoru ministrskega predsednika Duke. Proces je zanimiv tudi zaradi tega, ker nazorno kaže socialne in politične razmere Rumunije. Ekstremisti na levici in desnici, politični zanesenjaki in razni odrešeniki, ki mislijo, da bodo s svojimi programi odrešili svet, se radi porajajo sicer v vsakih razmerah, posebno uspešno pa poganjajo in širijo svojo vero v časih, ko težave stiskajo ljudstvo, da se hrepeneče ozira po rešitvi, naj pride že od koderkoli.

Za desničarski fašistični pokret so postale razmere v Rumuniji ugodne že z letom 1929., ko so padle cene poljedelskim pridelkom na svetovnih trgih za polovico in se je s tem tudi narodni dohodek Rumunije kot izrazito poljedelske države znižal za polovico. Nepričakovani in nenadni padec pa je še na drug način zadel rumunskega kmeta, ki je po agrarni reformi dobil mnogo zemlje od razlaščenih veleposestnikov, ni pa imel sredstev, da bi si za obdelovanje nove zemlje nabavil potrebno orodje, ter se je zato moral močno zadolžiti. Še slabše kakor kmetom se je godilo trgovcem in inteligenci. Kmet si je še nekako pomagal z zaščito in z moratoriji, ki jih je država zanj uvedla, toda zastoj plačil je popolnoma uničil malega trgovca in industrijca. Nadprodukcija univerze in pa stalne redukcije v državni in zasebni službi so bruhale na cesto vedno večje število brezposelnega inteligenčnega proletariata, ki se je zaman oziral za zaslužkom in je zato kaj rad poslušal zapeljive obljube revolucionarjev na desnici in levici.

Pred državnozborskimi volitvami decembra 1933 je bilo v Rumuniji 5 nacionalističnih skupin: liga profesorja Cuze, nazvana **narodno-krščanska obramba;** Zveza arhangela Mihaela ali, kakor se je splošno imenovala, **Železna garda, nacionalno socialistična stranka, agrarna zveza** in pa **nemška nacionalno socialistična stranka.** Železno gardo je vodil odločni in fanatični Codreanu, ki se je svojih naukov navzel od profesorja Cuze ter si svoj sloves pridobil že pred nekaj leti, ko je v Jašiju ustrelil župana, češ da je preveč židom naklonjen. Večino svojih pristašev je imel med vseučiliško mladino, med katero se je protižidovski pokret močno razvil. Stranko si je organiziral čisto po vzorcu hitlerjevskih udarnih oddelkov. Od svojih ljudi je zahteval brezprizivno pokorščino. Njegov program je bil močno meglen in neizdelan, poudarjal pa je vdanost kralju, odpravo parlamentarnega režima in njegovo zamenjo z diktaturo ter odstranitev vseh poklicnih politikov iz javnega življenja. Za kmeta je imel fantastične obljube, da jim bo dal več zemlje in živine, meščanom in inteligenci pa je govoril o dvoličnosti Francije, o prednostih vlade čistih rok, ki je mogoča edino le pod diktaturo, in pa o koristih zbližanja z Nemčijo.

Kljub dvomljivi vrednosti teh obljub in napovedi se je začel pokret močno širiti. Prodiral je med kmete s tem, da jim je obljubljal materialne koristi, a tudi mnogo intelektualcev je pričelo misliti, da je edina rešitev za državo v zamenjavi strankarskega sistema z diktaturo in v odstranitvi židovskega vpliva iz gospodarskega življenja, slednjič v preorientaciji zunanje politike v toliko, da bi se Rumunija otresla francoskega vpliva. Tako bi Železna garda s časom gotovo žela lepe uspehe in bi v sedanjem parlamentu že imela svoje zastopnike, če ne bi izgubila živcev. Hotela pa je doseči vse naenkrat in se je zato spustila v revolverske avanture. S tem si je najprej zapravila velik del simpatij, ker Rumun kljub vsem težavam, ki ga tarejo, nima smisla za nasilnosti v politiki, obenem pa je še pokazala vladi nevarnost, ki preti od te strani sedanjemu notranjemu ustroju države, tako da je vlada morala poseči po skrajnih sredstvih.

Pred sodiščem v Bukarešti tvori sedaj predmet glavnega zanimanja vprašanje, odkod je stranka dobivala svoja obilna gmotna sredstva. Ker je izključeno, da bi jo z denarjem zalagali samo njeni pristaši, je jasno, da je denar moral prihajati od drugod. Splošno mnenje je, da je prihajal iz inozemstva, pred vsem iz Nemčije, ki je bila na izpremembi zunanje-političnega kurza v Rumuniji najbolj interesirana. Nekateri tudi sumijo da je tedanja vlada Vajde Voevoda sama podpirala tendence Železne garde iz antagonizma do liberalcev, ki so jo izpodrivali, deloma pa tudi zato, ker je po razkolu v kmetsk stranki ter razhodu Manija in Vajde Voevoda potrebovala zaveznika v volilni borbi.

Proces v Bukarešti bo sedaj zadal desničarskemu ekstremizmu v Rumuniji zadnji udarec, kolikor mu je še sploh ostalo sile po izjemnih zakonih, ki so bili uvedeni proti njemu. Mogoče so bili ljudje, ki sede sedaj na zatožni klopi v Bukarešti v enem največjih političnih procesov zadnjega časa, res idealisti in so hoteli najbolje Rumuniji. Toda sredstva, ki so se jih posluževali, so bila absolutno neprikladna in zgrešena in nobena oblast ne more dopustiti, ne glede na umor Duke, da se zapusti zakonita pot v politiki in si nekaka stranka aroga pravice države v državi.

Odmev Jevtićevega ekspozeja v senatu

Rim, 28. marca. AA. Italijanski listi, ki komentirajo včerajšnji govor jugoslovenskega zunanjega ministra Bogoljuba Jevtića v senatu o zunanji politiki Jugoslavije, naglašajo predvsem odstavke, ki se nanašajo na rimske razgovore o ureditvi razmer v Podunavju in o gospodarski povzdigi srednje Evrope. Ob zaključku navajajo tudi izjavo ministra Jevtića o akcijah in mahinacijah iz inozemstva zoper jugoslovensko državo v zvezi s poizkušenim atentatom in teroristično akcijo decembra lanskega leta, o čemer je te dni razpravljalo državno sodišče za zaščito države v procesu proti Orebu in tovarišem.

Dunaj, 28. marca. AA. Uradna »Wiener Zeitung« pravi, da je g. Jevtić zavzel prijazno stališče nasproti rimskemu sestanku, kjer so po sodbi lista položili temelini kamen za sodelovanje med podunavskimi državami. Če bodo odgovorni voditelji naslednstvenih držav brez predsodkov proučili rimske protokole, pravi »Wiener Zeitung«, bo vsekako zadosti priložnosti in možnosti za širše sodelovanje.

Sofija, 28. marca, t. Bolgarski listi so objavili danes obširna poročila o ekspozeju jugoslovenskega zunanjega ministra Jevtića v senatu.

Enoten obrambni načrt Male antante

***Bukarešta*, 28 marca. č.** »Lupta« objavlja daljše poročilo o posvetovanjih načelnikov generalnih štabov držav Male antante v Bukarešti ter piše, da so na tem važnem sestanku razpravljali o enotnem obrambnem načrtu Male antante ter o čim tesnejšem sodelovanju obrambnih sil vseh treh držav. V današnjih razburkanih časih je v mednarodnih odnošajih edino zanesljivo obrambno sredstvo držav Male antante njihova vojska. To vprašanje je še prav posebno važno za Rumunijo in za zaščito njenih mej. Baš v svrho zaščite mej je nujno potrebno, da si izdelajo oborožene sile vseh treh držav enoten načrt. Spričo popolne edinosti ne samo na političnem in gospodarskem, marveč tudi na vojaškem polju mora izginiti sleherni apetit madžarskih in vseh drugih revizionistov, ki se morajo odslej zavedati, da bodo vsak košček državnih mej Male antante branile združene vojaške sile vseh treh držav.

Bukarešta, 28. marca p. Opoldne so se šefi generalnih štabov držav Male antante razšli.

Velikonočna številka „JUTRA“

bo izšla kakor vedno že v soboto zjutraj.

Opozarjamo na to vse velecenjene inserente, ki so najboljši poznavalci velike »Jutrove« publikacijske sile, zlasti one, ki deluje ob pomembnejših praznikih zaradi svoje tridnevne aktualnosti s potrojeno močjo. Naprošamo vse one, ki se hočejo okoristiti s to izredno uspešno reklamo in propagandno priliko, da nam svoja naročila dostavijo čimprej, najkasneje pa do petka zvečer.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA“
Telefon 2492, 3492, 3392

Nadaljevanje rimskih pogajanj

Budimpešta, 28. marca, g. Danes dopoldne se je vršila v ministrskem predsedstvu pod predsedstvom ministrskega predsednika Gömbösa konferenca gospodarskih ministrov, na katero je bil povabljen tudi vodja urada za zunanjo trgovino ministerijalni svetnik Winckler. Na konferenci so bila določena nadaljnja navodila za madžarsko delegacijo, ki bo v Rimu nadaljevala gospodarska pogajanja med Italijo, Madžarsko in Avstrijo. Madžarska delegacij bo v torek odpotovala v Rim.

Napeta sodna razprava o tihotapstvu

Ljubljanska trgovka in dva carinska uradnika so obtoženi, da so skušali brez carine vtihotapljati dragoceno krzno

Ljubljana, 28. marca.

V isti dvorani št. 79, v kateri je včeraj bila izrečena sodba proti morilcem Valentina Trdina, se je danes ob pol 11. dopoldne pričela razprava v znani ateri tihotapstva s krznom, ki se po svoji pravni in moralni problematiki močno razlikuje od trojanskega procesa, ki pa je med občinstvom in v vsej javnosti vzbudila skoro enako veliko zanimanje. Pred senatom trojice s predsednikom s. o. s. dr. Hudnikom in sodnikom dr Orožnom in Javorškom so se zagovarjali carinski uradniki **Dušan Špadijer**, rojen 1901. na Cetinju, oženjen, še nekaznovan; carinski uradnik **Nikola Padjen**, rojen leta 1895. v Ledenici, prav tako oženjen in še nekaznovan, in ljubljanska trgovka **Ivanka Šmalčeva.** Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. **Fellacher,** zagovarjali pa so obtožence odvetniki dr. **Krivic,** dr. **Vavpetič** in dr. **Grossmann.** Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in ki je ob napetem poteku razprave vzdržalo s kratkim popoldanskim odmorom do poznega večera, se je seveda po vsem razlikovalo od občinstva, ki je prisostvovalo razpravi o umoru pod Trojanami. Navzočnih je bilo zlasti mnogo carinskih uradnikov in vobče ljudi, ki imajo opravka s carino. Malo pred pričetkom obravnave so prinesli v dvorano corpora delicti: ogromen, siv kovčeg in štiri manjše kartone, ki so, kakor pravi obtožnica, služili za tihotaplenje krzna in drugega blaga.

Obtožnica

Najprej je državni tožilec prečital obširno obtožnico, ki navaja med drugim, da carinska uradnika Padjen in Špadijer lani 30. novembra nista ocarinila 97 kg težkega kovčega, ki je dan poprej prispel poln krzna z dunajskim brzovlakom. Padjen je napravil lažno prtljažnico, Špadijer je pa kot dežurni carinik opustil pregled in dopustil svojemu tovarišu, da je odpeljal kovčeg. Šmalčeva je obtožena, da je nagovorila Padjena k temu dejanju. Padjen pa še, da je dvema uradnikoma ljubljanskega užitninskega urada ponujal denar, da bi zadeve ne ovadila.

V razlogih navaja obtožnica, da so organi mestnega užitninskega urada že dali časa opazovali, kako se z glavnega kolodvora prevažajo kovčegi, ki so dospeli kot prtljažno blago, k raznim trgovcem v mesto, ne da bi pasirali užitninski urad na glavnem kolodvoru. Na dohodarstvenem uradu so sumili, da delajo to nekateri carinniki. Manipulacije so se godile običajno med 5. in 6. uro zjutraj ali med 12. in 21. zvečer.

Kovčeg s krznom, ki je bil namenjen trgovini Šmalc, je postal za to poslovanje usoden. Ko sta dva železniška uslužbenca nalagala kovčeg na postreščkov voziček pred kolodvorskim poslopjem, se je pojavil dohodarstveni paznik Virant in zahteval, da ga prepeljejo na trošarinski urad v pregled. Padjen je temu nasproti zatrjeval, da je kovčeg že ocarinjen in da je v njem samo stara obleka. Po dolgem prerekanju je postrešček na Padjenov ukaz odpeljal kovčeg v mesto. Virant pa je pohitel za njim in ga ustavil. Naposled je Padjen pazniku zaupal, da v kovčegu ni stara obleka temveč krzno. Nato je dohodarstveni organ zahteval, da se kovčeg takoj odpremi na urad, na račun trošarine in kazni pa je zahteval 1000 Din. Padjen mu je na licu mesta izplačal 500 Din, ki jih je imel pri sebi, ostanek pa se je zavezal da mu naslednji dan prinese v urad. Naslednji dan so organi dohodarstvenega urada zaplenili v veži Šmalčeve hiše na Marijinem trgu izpraznjeni kovčeg, v trgovini pa tudi del utihotaplienega krzna.

Zasliševanje obeh obtoženih carinikov

Prvi je bil zaslišan carinik *Špadijer*, ki je takoj izjavil, da s kovčegom, ki stoji v dvorani kot corpus delicti nikoli ni imel opravka. Spominjal pa se je, da je tistega usodnega večera šel skozi njegove roke kovčeg, ki pa je bil nekaj daljši in višji od zaplenjenega. Železničar Zakovšek je odprl plombo, on pa je opravil pregled. V kovčegu je bila samo stara obleka, nekaj perila, čevlji in knjige, na vrhu pa je bil plašč s črnim krznom. Kam je ta kovčeg romal potem Špadijer ne ve. S trgovko Šmalčevo se pred aretacijo nikoli ni srečal v življenju.

Za njim je bil zaslišan carinik *Padjen*, ki napravlja vtis treznega, zelo prisebnega človeka, da ga nobena stvar ne more spraviti v zadrego. Rekel je, da je na večer inkriminiranega dejanja prišel v kavarno »Nebotičnik« in prisedel k neznanemu gospodu, ki je sedel sam. Ko se mu je med pogovorom predstavil za carinskega uradnika, mu je neznanec takoj obrazložil svojo stisko: da je pravkar pripotoval iz inozemstva, da ima na kolodvoru kovčeg s svojo potno prtljago, da ni vešč slovenskega jezika in da bi bil zato njemu, Padjenu, nad vse hvaležen, če bi mu hotel dvigniti kovčeg in mu ga dostaviti v mesto. Povedal mu je še, da še ta večer potuje dalje nekam proti Sisku in ga je prosil, naj mu kovčeg kakorkoli pripelje po Resljevi in Kolodvorski cesti naproti, ker ima med tem še nekaj opravka po mestu. Če se ne bi srečala, pa da se zagotovo dobita na voglu palače Dunav na Aleksandrovi cesti. Imena tega neznanca se Padjen ni mogel natanko spomniti, zdi pa se mu, da se je pisal Pejanović ali Dejanović.

Nato je obtoženec popisal, kako je dvignil kovčeg na postaji in kako mu ga je postrešček vozil v mesto. Pri hotelu »Strukelj« ju je dohitel na kolesu paznik Virant, ki ju je spremljal nato po vseh ovinkih. Končno je v raztrgani podlagi svojega plašča našel ključ od kovčega, nakar so odprli kovčeg in pogledali, kaj je v njem. O plašču s krznom, ki je ležal na vrhu, je nastal tam med Virantom in Padjenom še majhen prepir: prvi je trdil, da je nov, Padjen pa, da je že nošen. Potem so kovčeg zaprli in vozili dalje do palače Dunav. Paznik Virant je ves čas brez pripombe hodil zraven. Obtoženec je iz vsega njegovega zadržanja imel vtis, kakor da hoče iz njega izmamiti podkupnino. Na koncu je Virant odšel okrog tričetrt na deset pa je v smeri iz Gajeve ulice prišel oni neznanec iz »Nebotičnika« izplačal postreščka Bruderja in njemu povrnil stroške, ki jih je s kovčegom imel na kolodvoru, se zahvalil in odšel. Padjen pa je odhitel v kavarno »Nebotičnik«, kjer sta ga čakali njegova žena in svakinja.

Med kratko diskusijo, ki se je po Padjenovi izpovedi vnela med zagovorniki in sodniki, je državni tožilec podčrtal neverjetnost okoliščine, da bi nekdo, ki potuje skozi Ljubljano in se misli še isti večer odpeljati naprej, ob takšnih homatijah dal dvigati prtljago s postaje, jo voziti vse križem po mestu, samo zato da jo bo nazadnje spet s težavo spravil nazaj k svojemu vlaku. Obtoženec Padjen je nato odgovoril: Tudi jaz sem mnogo razmišljal o tej stvari, in mislim, da sem nazadnje prišel na sled. Ta Pejanović je ves večer z mano v kavarni silno mnogo govoril o hitlerizmu, fšizmu in komunizmu. Med njegovo prtljago je bilo zelo mnogo knjig, morda je bilo med njimi kaj komunistične literature in je hotel mene izrabiti, da mu jo rešim s kolodvora.

Zasliševanje ge. Šmalčeve

Obtoženka Šmalčeva je bolna in je na predsednikova vprašanja odgovarjala komaj slišno. O kovčegu, ki je bil zaplenjen v veži njene hiše, pravi, da ne ve, kako je prišel tja. Trgovski potniki večkrat puščajo kakšne prtljage pri njej, ne da bi jo kaj vprašali. Dne 30. novembra popoldne se ji je kri vlila v trgovini. Okrog 8. zvečer je odšla domov in vso noč ostala doma. Poslopje na Marijinem trgu je vso noč prazno.

Državni tožilec ji je pri tem stavil nekaj vprašanj, po kaj je tako pogosto hodila na Dunaj. V teku tega pomemka je državni tožilec navedel tudi, da je Šmalčeva prav v zadnjem času hotela tihotapiti tudi svilo s pomočjo nekega železničarja in da je tudi pri tej priliki predložila nekaj fiktivnih faktur neke hrvatske tvornice v svojo obrambo.

»Ali vam gre tako slabo v vaši trgovini, je zaključil državni tožilec, da morate siromašne carinske uradnike zavajati v takšne manipulacije in da revne železničarje spravljate iz službe?«

Priče

Dohodarstveni paznik **Ludvik Virant** je živahno in plastično pripovedoval, kako je pred kolodvorskim poslopjem zaustavil Padjena in ga vprašal, kaj je v kočegu. Padjen pa je odvrnil: »Sta čete, staro odelo.« Podrobno je priča potem opisal lov po mestu in romanje po ovinkih do palače Dunav. Ko je zahteval od Padjena 1000 Din na račun trošarine in kazni, mu je ta izročil 500 Din in obljubil, da prinese razliko naslednji dan ob pol 12. v urad. To pa se ni zgodilo in zato je zahtevo prijavil. Nadzornik Fortič je nato takoj odredil, da je treba dobiti kovčeg in nekaj vzorcev vtihotaplienega blaga. S pomočjo policijskega uradnika so dohodarstveni organi res zaplenili kovčeg in več kosov vtihotaplienega krzna.

Padjen je pri tej izpovedi Virantu očital, da puška kmečke ženske, ki prinašajo jajca in zelenjavo v mesto, najprej pasirati mitnico na kolodvoru, potem pa jih lovi po mestu, samo da prejme nagrado za kazen. Virant je to obtožbo ostro zavrnil. Predsednik je dal nato odpreti kovčeg, tako ga je sodna dvorana izgledala — po pripombi enega izmed odvetnikov — kakor kakšen »Ausverkauf«. Priča Virant pa ni mogel izjaviti, da so razstavljena krzna identična s kožami, ki jih je bil takrat videl v inkriminiranem kovčegu.

Med zaslišanjem priče nadpaznika Ivana Novaka je spet prišlo do zanimivega rankontra med Padjenom in njim. Novak je izjavil, da mu je Padjen na kolodvoru ponudil bakšiš, če ga pusti s kovčegom. Padjen pa je ugovarjal, da kot Hrvat nikoli ni mogel rabiti te besede, ker Hrvati rabijo za to besedo »tringeld«. Po izpovedbi priče Viranta, je Padjen rekel samo: Što je za platiti, to platim.

Postrešček Matija Bruder, ki je tisti večer prevažal usodni kovčeg po mestu, je pripovedoval, kako ju je s Padjenom dohitel Virant pri Štrukilju in kako sta potem onadva hodila in se menila med sabo, on pa je vozil za njima. Ko so se nazadnje ustavili pred vrati, je iz Gajeve ulice prišel neki gospod, ki je potem s Padjenom odšel v vežo hiše. Eden izmed obeh — Bruder se ne spominja, ali je bil to Padjen ali človek, ki je prišel iz Gajeve ulice — se je čez malo časa vrnil in sporočil, da bo treba voziti dalje do Šmalčeve trgovine na Marijinem trgu. Za gospodom je prišla še neka gospodična ali gospa, ki je potem v Šmalčevi hiši na Marijinem trgu odprla vežna vrata. Gospod je še pomagal, da sta s postrežčkom spravila kovček v hišo, potem pa mu je gospod izplačal za nagrado 50 Din.

Stražnik **Jože Zorec**, ki ima običajno službo na Marijinem trgu, je izpovedal, da so bili predlansko jesen tatovi v Šmalčevi hiši in da so bili takrat ukradeni ključi. Njegov tovariš je letošnjo zimo našel nekoč odprta hišna vrata.

Med nadaljnjimi pričami je bil zaslišan tudi nadzornik dohodarstvenega urada Valentin Fortič. Med njegovim zaslišavanjem je prišlo do prav dramatičnega prizora. Padjen je iznenada očital nadzorniku Fortiču, da mu je dne 2. decembra ponudil, da opusti proti njemu vsak progon, če mu plača 4000 Din odkupnine. Ogorčen je nadzornik Fortič vzkliknil: To je laž. Padjen pa je vztrajal pri svojem očitku in navajal še nekatere podrobnosti o onem razgovoru. Nadzornik Fortič je odgovor navedel, da je takoj, ko je izvedel za tihotapstvo, o tem obvestil upravnika carinarnice.

Zasliševanje prič je trajalo do 21. Zagovorniki in tudi državni tožilec so stavili še nekatere dokazilne predloge, ki jih je pa senat po kratkem posvetovanju odklonil, nakar je predsednik ob 21.45 zaključil razpravo, ki se bo nadaljevala jutri ob 14.30.

Sodba v velikem varaždinskem procesu

***Varaždin*, 28. marca**

Pred varaždinskim kazenskim senatom se je, kakor znano, od 6. t. m. vršila razprava o zločinih razbojnikov, ki so bili dolga leta strah in trepet Hrvatskega Zagorja. Nekaj članov nevarne tolpe se je s smrtjo že umaknilo odgovornosti pred sodiščem, obtožena pa sta bila brata Lovro in Valentin Andrašinjak, ki sta veljala za voditelja in organizatorja razbojnikov, zaradi svojih zvez s tolovaji pa je odgovarjalo še šest drugih obtožencev. Sodišče se je po dolgotrajni razpravi prepričalo, da imata brata Andrašinjaka na vesti dva svoja nekdanja razbojniška pajdaša Vrbanca in Pintarića. Ta dva razbojnika sta storila zagonetno smrt že pred leti in so okostje enega našli pozneje v grobnici nekega vaškega župnika. Vrbanac in Pintarić sta bila umorjena od pajdašev med prepirom pri razdelitvi roparskega plena. Brata Andrašinjaka sta med preiskavo sama dala podatke, da so mogli najti trupli njunih žrtev, na razpravi pa sta skušala oba umora naprtiti nekemu pajdašu, ki je tudi že mrtev. Danes je bila razglašena razsodba, po kateri sta brata Andrašinjaka obsojena v dosmrtno ječo, dva njuna pajdaša pa na nekaj mesecev zapora, vsi ostali pa so oproščeni.

Reševalci in gasilci v akciji

***Ljubljana*, 28. marca**

Na Bleiweisovi cesti se je nocoj po 17. uri primerila naslednja nesreča: Vencelj *Smajuch*, kočijaž tovarne »Pekatete«, je peljal testenine na kolodvor. Pa se je z voza sprožil zaboj testenin, butnil konja od zadaj in ju splašil. Konja sta se seve pognala v dir in pri tem je Smajuch padel z voza in se hudo potolkel, zlasti nad desnim očesom. Pozvani so bili reševalci, ki so ga prepeljali v bolnico.

Kmalu potem so bili alarmirani tudi poklicni gasilci. Hiteli so gasit na Golovec. Nad Hradeckega vasjo, blizu Anžičeve vile, je bil nastal gozdni požar na parceli, ki je last inž. Huga Uhlirža. Ogenj so hitro zadušili in je tako škoda le majhna.

Vstop Rusije v DN

Ženeva, 28. marca. AA. Tu se trdovratno vzdržujejo glasovi, da bo na letošnji (15.) skupščini Društva narodov Rusija sprejeta v Društvo narodov.

Požar na italijanskem parniku

Trst, 28. marca AA. Na parniku »Martha Washington« je izbruhnil požar. Parnik je last družbe »Cosulich« in je bil ravno v popravilu v doku. Ogenj je uničil 30 kabin.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Lahna oblačnost z začasnim razvedrivanjem, zmerno toplejše —

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Vreme se bo polagoma poslabšalo, temperatura bo padla.

Naši kraji in ljudje

1874 Rudolf Maister 1934

Ne samo z zgodovino slovenskega Maribora, temveč tudi z mnogimi našimi narodnimi boji in vzori pred- in medvojne dobe je tesno zvezano me Rudolfa Maistra. Tri generacije najmanj ga poznajo in spoštujejo, njegova dela pa bodo ostala za vedno zapisana v zgodovini slovenskega rodu in naše domovine Jugoslavije.

V predvojni in vojni dobi so ga mnogi spoznali po naključju, kajti kjerkoli doma ali na tujem je gospod Maister služboval, povsod je živel dvojno življenje in je bilo življenje odločnega idealnega Slovenca mnogo intenzivnejše kakor življenje poklicnega človeka. Kjerkoli so se zbirali vojaki, da bi na kakršenkoli način služili svojemu narodu, povsod se je med njimi udejstvoval Rudolf Maister. Po prvih razgovorih je bila v takih družbah popolnoma zabrisana uniforma kot obeležje poklica in med rojaki vseh stanov se je udejstvoval Rudolf Maister kot vzornik in borec za narodne ideje in pravice. Kot tak se je udejstvoval med mladimi slovenskimi literati, med nacionalnimi revolucionarji, sledeč nagibom svoje idealne narodne duše in ne sluteč nalog in poslanstva, ki mu ga je dolga leta pozneje poverila usoda. V zadnjih letih svetovne vojne je imel kot stotnik poseben oddelek pri mariborskem domobranskem polku in je bil ta oddelek najboljše zavetišče starih rezervistov, zlasti pa slovenskih intelektualcev iz raznih krajev.

Najvnetejši nacionalni revolucionar je bil Rudolf Maister že v svojil mladih letih, vsi plameni njegove odločnosti pa so zaplamteli v dneh, ko je bilo še vse tvegano v največjem pomenu besede. Z malo četo svojih zvestih je razorožil velikansko premoč mariborskega vojaštva nemške narodnosti in preko noči je dobil Maribor slovensko upravo in slovensko vojaško posadko. V najbolj zmedenih prevratnih dneh je tvegal mobilizacijski poziv slovenskih vojakov, ki so se komaj vrnili v svoje domačije. Ta poziv je imel čudovit učinek, kajti v sleherno našo vas je tedaj že prodrla vest o osvojitvi Maribora. Narodni general Rudolf Maister je postal simbol državne svobode in njene moči med Slovenci, ki so si komaj pričeli ustvarjati osnovne pojme o lastnem narodnem in državnem življenju.

Danes praznuje general Rudolf Maister 60-letnico svojega narodu in jugoslovenski državi posvečenega življenja. K jubileju mu iskreno čestitamo in od srca se veselimo njegove čilosti in delavnosti, kajti narodu in domovini je še vedno potreben sijajen zgled idealista in borca, plemenitega in odločnega človeka, kakršen je Rudolf Maister.

Nov denar za javna dela

Ljubljana, 28. marca

Iz naslova bednostnega fonda bo razdelila kr. banska uprava prihodnje dni na posamezne sreze dravske banovine zopet znesek 1,300.000 Din. Dosedaj je bilo razdeljenih iz tega fonda že 4,500.000 Din, na razdelitev pa čaka še tudi za naše razmere in sedanji čas prav lepa vsota 3.000.000 Din, ki jih je prejela kr. banska uprava iz državnega fonda za javna dela iz Beograda.

Celotna vsota je torej 8 milijonov Din, ki so delno že bili in še bodo razdeljeni po posameznih srezih dravske banovine. Zima je bila huda in dolgotrajna, vendar je opažati, da po nekaterih srezih navzlic sili in potrebi ni bilo prave delavnosti in da zneski, ki so jih prejeli posamezni srezi, niso bili dosedaj niti še izrabljeni. Revščina se je oglašala od vsepovsod, v številnih primerih ljudje niso prav res imeli niti za sol, a se ljudem ni prožila prilika zaslužka, kakršen namen so imeli zneski, ki so jih prejeli srezi. Kakor čujemo, leži denar še tu in tam na srezih in se še vedno čaka in razmišlja, kako ga izkoristiti. Na drugi strani pa vse kriči po obnovitvi cest, potov, hudournikov in sličnega, tako da bi denar prav lahko prišel, kakor je njegov namen, v promet da bi ljudje laglje prestajali zimske mesece. Naloga sreskih odborov je, da že v naprej sestavijo načrte za javna dela, katera naj se tudi ob pravem času začno. Na pomlad in pa v poletju potrebni ljudje lažje najdejo delo bodisi pri kmetskem opravilu ali kjerkoli. Le pozimi je najhujše. Baš zaradi tega očitajo posameznim sreskim odborom in drugim pomanjkljivo skrb, ker niso vpregli že poprej prejetega denarja in so čakali in še čakajo, da se prične delati tam, kjer je potreba očitna. Z javnimi deli pa tudi zdaj ni treba odlašati, kajti brezposelnost je še vedno velika. Naj gre že prejeti denar med ljudi, tako bo doseženo marsikaj za posameznika in še bolj za splošnost.

Za olajšanje bede v Beli Krajini

Ljubljana, 28. marca

O bedi v Beli Krajini je bilo zadnji dve leti že mnogo pisano, a vendar so Belokrajinci le redko kje naleteli na razumevanje za svoje težave in usodo, ki jih iz leta v leto tepe s sušo, točo in splošnim pomanjkanjem hrane in vode za ljudi in celo marsikje tudi za živino. Kljub vsemu pomanjkanju — v nekaterih vaseh otroci danes ne morejo hoditi niti več v šolo, ker jim starši nimajo s čim kupiti obleke — so plačevali vse dajatve, kolikor so jim le možnosti dopuščale. Časi se niso izboljšali in je Bela Krajina padla zlasti letos v še hujšo bedo, ki je resno zahtevala nujno pomoč. Da bi svojim rojakom kolikor toliko olajšali položaj, so najuglednejši predstavniki belokrajinske javnosti gg. narodni poslanec Dako Makar, banski svetnik Martin Bajuk, metliški župan Ivan Malešič in podžupan metliške okoliške občine Martin Plut danes obiskali v Ljubljani podbana g. dr. Otmarja Pirkmajerja in mu še osebno pojasnili nevzdržne razmere, v katere Bela Krajina ni zašla po svoji krivdi. Delegati so pri g. podbanu naleteli na največje razumevanje. G. podban je priznal, da so že same občinske doklade izredno visoke, kar njeno pasivnost le še potrjujejo, in je zagotovil delegatom, *da bodo davki v metliškem srezu znižani za letošnje leto za 30 do 50 odst., kar pomeni ogromno razbremenitev bornega belokrajinskega kmeta.* To olajšanje bo izvedeno seveda tako, da zaradi njega ne bo prizadet noben drugi srez.

Narodni poslanec g. Dako Makar se je pri g. podbanu zavzel seveda v enaki meri tudi za gospodarsko nič manj prizadeti črnomeljski srez, tako da bo davčno olajšanje pomenilo veliko razbremenitev za vse belokrajinske kraje. Vsa Bela Krajina bo podbanu g. dr. Pirkmajerju za njegovo uvidevnost hvaležna, a enako se je ob tej priložnosti ponovno prepričala, da je za svoje voditelje izvolila prave može, ki jim je blagor Bele Krajine prav tako pri srcu, kakor vsakemu kmetu njegov lastni dom. Prepričana pa je tudi, da ji bodo oblastva priskočila na pomoč z raznimi javnimi deli.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti, imamo v naravni **»Franz Josefovi« grenčici** domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dve aretaciji po 20 vlomih

Kamnik, 28. marca

»Jutro« je že poročalo o velikem vlomu v Depali vasi pri Domžalah, kjer je bila posestniku Pavovcu ukradena ročna blagajna, v kateri je bilo 3000 Din gotovine, za 314.000 Din hranilnih knjižic, več cekinov po 10 in 20 kron ter 400 srebrnih kron. V Lukovici so orožniki takoj naslednji dan aretirali sumljivega mladeniča, ki se je izdajal za mesarskega mojstra iz Kamnika, v Domžalah pa je orožniški narednik gospod Skok spoznal v njem 26letnega Antona Pirca iz Kamnika. V početku je tajil vsako udeležbo pri vlomu, ko pa so našli pri njem tisočak in 6 cekinov po 10 kron, je priznal, da je vlomil pri Pavovcu v družbi z 28letnim Janezom Betonom, doma iz Grada pri Cerkljah. Priznal je, da se je Beton splazil v hišo, preluknjal požarni zid na podstrešju in vdrl v sobo. Iz omare je ukradel ročno blagajno, 15.000 Din, ki so ležali na krožniku, pa se ni dotaknil, ker si je obetal bogatejši plen v blagajni. Blagajna je bila težka 25 kg, zato jo je potegnil po vrvi na podstrešje, jo stlačil v nahrbtnik in pobegnil. S Pircem sta nato odprla blagajno in jo vrgla v lužo blizu Grobelj, kjer jo je našel mutec Habjan. Pirc je dobil od plena samo 1000 Din in 6 cekinov po 10 kron, ostalo pa je pobral Beton in odšel veselo proti Kranju zamenjat zlatnike in srebrnike. Beton je brat onega zloglasnega vlomilca, katerega je lani ustrelila orožniška patrola v bližini Komende po nekem drznem vlomu.

Cerkljanski orožniki so včeraj aretirali Janeza Betona baš, ko se je vrnil iz Kranja. Pri njem so našli samo 850 Din, vlom pa je trdovratno zanikal in tudi ko so ga konfrontirali s Pircem je vse tajil.

Danes dopoldne so domžalski orožniki privedli oba vlomilca v Kamnik in ju izročili v zapore okrožnega sodišča. Poročali smo že, da je bilo izvršenih v zadnjem času okrog *20 vlomov*, ki so večinoma ostali nepojasnjeni. Tudi v Kamniku je bilo samo v zadnjem mesecu zabeleženih 5 poskušenih vlomov. Pirc je zdaj priznal, da je lani vlomil v gostilno pri Kumru, kjer je ukradel gramofon, ga na vrtu razbil in pobral iz njega za nekaj kovačev drobiža. Nato je še v Spodnjem Zalogu vlomil v hišo nekega posestnika, kjer je ukradel iz omare 2000 Din. V Vopovljah je udrl v neko hišo in ukradel 1500 Din, pred kratkim pa je obiskal posestnika Antona Medveda v Podgorju pri Kamniku. Odnesel mu je iz omare, katero je s silo odprl, 500 Din, žepno uro in srebrno verižico. Pirc je tudi povedal, kje ima shranjene te predmete. Priznal je tudi, da je bil on tisti, ki je vlomil pri Barakarjevem Mihi na Gmajnici in mu odnesel za precejšnjo vrednost tobaka in cigaret. Naposled pa je povedal, da je vlomil z Betonom v kamniško župnišče, kjer pa sta morala oditi praznih rok. Ostale vlome v Kamniku taji, ker ga je pač kot domačina sram. Orožniki pa so zdaj po nekaterih ugotovitvah prepričani, da je v družbi z Lamprehtom, ki je bil pred kratkim obsojen na 10 let ječe, vlomil pri Malovrhu, v pisarno avtobusnega podjetja »Peregrin« in še drugod. Zdaj je »delal« skupno z Betonom.

Kamničani in prebivalstvo po celem okraju se bodo za praznike lahko oddahnili, da sta prišla v roke pravici oba nevarna vlomilca, ki sta strašila po srezu. Brez dvoma se bo izkazalo, da imata na vesti še več vlomov.

Dobave premoga državnim železnicam

Trbovlje, 28. marca

S 1. aprilom poteče pogodba med državo in TPD za dobavo premoga državnim železnicam. Zaradi tega se morajo vršiti pogajanja za dobavo v proračunskem letu 1934-35. Namesto, da bi se ta pogajanja vršila tako, da bi bila nova pogodba sklenjena, preden poteče stara, se prično pogajanja šele v aprilu. Tudi letos je tako, 1. april je pred durmi, a pogajanja se še niso pričela in TPD še do danes ne ve, v kaki množini bo dobavljala premog državi v bodočem proračunskem letu. Ceho plača pri tem zopet samo delavstvo, ki že itak ne zasluži niti za preživljanje. V Beograd so se odpeljali zastopniki strokovnih organizacij intervenirat, da se pogajanja pospešijo.

Skupno v smrt

Tržič, 28. marca

Napoved, da sta mladenki, ki ju že od zadnje povodnji pogrešamo, odšli skupno v smrt, se je žal uresničila. Eno izmed pogrešanih mladenk so našli — in sicer *Šarabonovo* Marijo blizu otoškega mostu v Savi. Domači so bili neumorno na delu. Svak pokojne g. Hrovat je organiziral sistematično iskanje na obeh straneh Save od Kranja navzgor in usodno je, da je ravno on prvi zagledal truplo utopljenke in ga prepoznal. V ponedeljek so Marijo pokopali na otoškem pokopališču, ker prevoz trupla v Tržič ni bil dovoljen. Kaj je Sava napravila s truplom druge mladenke *Debevčeve* Anice, še danes ne vemo. Gotovo ga je odnesla s seboj in ga bo pustila kje nižje.

POMLADNE PLAŠČE
ravnokar dospele novosti od
250.— Din
dalje nudi v veliki izberi in najnovejših krojih t v r d k a
Fr. Lukič
LJUBLJANA
Stritarjeva ul.

Voda v Loški dolini pada

Stari trg, 28. marca

Naposled je pričela voda v Loški dolini vpadati. Zaradi ogromne površine poplavljene pokrajine je bilo nižanje le manj opazno, sedaj pa upade voda dnevno za 30 do 40 cm. Od torka dalje je v obratu tudi že parna lokomobila na Marofu, tako da bo imela dolina tudi že električni tok, ki ga je tako težko pogrešala.

Tukajšnja občinska organizacija JNS se je za poplavljence takoj zavzela. Na njeno prošnjo je poslanec g. dr. Rape takoj preskrbel večjo denarno podporo ter 50 odstotne prevoznice od strani banovine, pričakujemo pa, da se mu posreči dobiti podporo tudi od države. V okviru organizacije se je ustanovil tudi pomožni odbor pod predsedstvom g. poslanca samega, ki bo skušal v sporazumu z občinsko upravo razdeliti podporo kar najbolj vestno in nepristransko.

Tujsko prometna zveza na severni meji

Maribor, 28. marca

Popoldne je imela mariborska Tujskoprometna zveza pri »Orlu« občni zbor, ki ga je vodil predsednik upokojeni višji državni pravdnik dr. Jančič. Zbralo se je lepo število članstva, prišli so tudi zastopnik banske uprave in predsednik ljubljanske zveze dr. Marn, narodni poslanec Krejči, zastopnik mestne občine Roglič, zastopnik celjske občine Šubic, oba sreska načelnika Makar in dr. Senekovič, zastopnik Gospodarske zveze Valjak, za Zbornico za TOI in Avtomobilski klub g. Pintar, komisar obmejne policije Krainović, šef gl. kolodvora Perme in drugi.

V svojem poročilu je predsednik lepo obeležil važnost tujskega prometa, nato je pa podal izčrpno in stvarno poročilo o lanskem delovanju organizacije. Prav tako izčrpno je bilo tudi poročilo ravnatelja zveze Losa. Posnemamo, da je lani dopotovalo v Maribor 48.775 tujcev in da je zveza prodala za 2 milijona Din vozovnic, od 1927 do 1934 pa skupno 147.000 vozovnic v vrednosti nad 10 milijonov Din. Iz vseh poročil se zrcali znaten napredek in porast tujskega prometa pri nas in seveda s tem tudi dela mariborske zveze.

LE ŠE MALO POTRPLJENJA!!!
NA VELIKO SOBOTO OB 19.15 IN 21.15 URI
Vas bom zabavala in veseli me boste
CSIBI
FRANČIŠKA GAAL
ELITNI KINO MATICA

10.000 kuhinjskih briselj

opere gospodinja v svojih zakonskih letih. Koliko truda ima že samo s perilom za družino — kako naporno je bilo mencanje in otepanje, ko je morala biti ure in ure sklonjena nad pralnim čebrom!

Zdaj si gospodinja dela lahko olajša in varuje svoje moči... s Schichtovim Radionom. Zakaj Radion pere sam.

Tako lahko je zdaj to:

A) zvečer se perilo namoči,

B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,

C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista... in perilo je opranol

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Vzemi SCHICHTOV
RADION

ČITAJTE TEDENSKO REVIJO „ŽIVLJENJE IN SVET“!

KULTURNI PREGLED

Rudolf Maister-Vojanov kot pesnik

Rudolf Maister je bil eden redkih aktivnih častnikov v nekdanji cesarski vojski, ki so bili aktivni tudi v literaturi svojega malega, teptanega naroda. Maistra je vezala s slovensko literaturo predvsem njegova izrazita pesniška nadarjenost, s katero je še na višku kariere srečno združeval viteški meč Marsa z nežno liriko pesniške Muze. Ta nadarjenost si je iskala besednega izraza v jeziku, ki mu je Maister tudi pod cesarsko suknjo ohranil neomahljivo zvestobo. Bil je naroden po srcu, ne samo po razumu kakor toliki drugi; njegovo čuvstvovanje, združeno s pesniško imaginacijo, je sililo k navdušenju, k zanosu, k prememu in silovitemu izživetju. Maistrov položaj v nenarodni, tuji službi pa ni dopuščal takega razživetja, zato kaže njegovo pesniško delo prve dobe neko zadržanost, ki se je sproščala čedalje bolj.

Po možatih dejanjih, ko je s svojo energično akcijo otel narodu krasni kos obmejne zemlje in ko je postal v narodni državi general, je Maistrova lira dobila nove, mnogo subtilnejše tone. Njegova prvotno predvsem epična poezija, čije baladični ton je kazal vpliv Antona Aškerca, se je izrazito prevesila v liriko. V zreli moški dobi, že kot general, je Rudolf Maister - Vojanov dosegel kulminacijo svojega pesniškega izraza.

Pesniški začetki Rudolfa Maistra segajo v gimnazijske klopi, v poskuse z dijaškimi listi in v dobo »Zadruge«, ki ji je bil mladi kadet izredni član. Razvijal se je v duševnem ozračju naše Moderne, podlegal sorodnim vplivom, igral se z miselnimi in poetskimi oblikami, ki so jih propadajoči mojstri Aškerčevega kova imenovali dekadentne in ki so bile samó izraz mladostne prešernosti in iskanja novega, sodobnega stila. Maister je sodeloval v »Ljubljanskem Zvonu« pod psevdonimom Vojanov, in to pesniško ime označuje tudi njegovo prvo zbirko »Poezije«, ki je izšla v Ljubljani pred tridesetimi leti, l. 1904. V tej knjigi so najznačilnejše epične pesmi, ki se motivično drže realizma in nas po formi, včasi celó po metafori in ritmu, spominjajo najboljše slovenske epične poezije po Prešernu, Aškerčevih »Balad in romanc«. V tem objektivnem, neosebnem genreu je Maister ustvaril nekoliko klenih pesmi.

Njegova plodovitnost ni nikdar presenečala. Zdi se, da so mu pesmi nastajale ob robu življenskih dogodkov: prav v tem občutimo nekako zadržanost. Od l. 1904. do 1914. se oglaša bolj sporadično nego redno. Dve leti pred vojno opažamo v Maistrovi poeziji možat, bojevit izraz, ki stremi k poeziji dejanja in narodne usodnosti. Vojaška pot je Maistra vodila po raznih mestih nekdanje monarhije in ga je, kar je že skoraj umljivo pri častniku slovenskega duha, seznanila tudi s puščobo galiških garnizij. Na tej poti je Maister dozorel v moža velikega formata, ki je imel v poznejših odločilnih trenutkih pogum, da podredi svojo vojaško dolžnost najvišjemu suverenu na prelomu zgodovinskih dob: narodu. V teh odločitvah in akcijah je Maister ojeklenel kot mož, kot pesnik pa je prešel v novo, končno stopnjo svojega razvoja, ko subtilnost izraza prevladuje nad epičnim realizmom, erotično prešernostjo in aroničnim prizvokom prve razvojne faze. V sodobnem pesniškem razživetju je nastala po letih, ki so tolikanj povzdignila Maistrovo osebnost, druga pesniška zbirka »Kitica mojih« (izšle v Mariboru l. 1929.). Razdeljena je v štiri dele: prva dva kažeta Maistra kot pesnika močnega nacionalnega občutja in borbenega odnosa nasproti tistim, ki so postavili »lažnike kamnite« ob mejah razkosanega, krvavečega naroda. V tretjem delu »Oj, ti naša zemlja sveta« so zbrane najlepše in najčistejše Maistrove lirične pesmi. Predvsem je tu ciklus »Slovenske gorice«. S pristno lirično inspiracijo in s posebno slikovitim izrazom opeva Maister pokrajino vinskih gričev in klopotcev, njene zidanice, cerkve in kapele po vrhovih, srebrne vitke ceste, večerne zarje, zvonjenje preko gričev.

Ko zvečer v kraljevski zarji
solnce v póhorske gre klance,
v vrhih cerkve zažarijo
— tja do Mure — ko monštrance.
V zlatu zaplamte oltarji
in svetniki in svetnice
v svetih tronih oživijo
in kadilnice vihtijo
in za lahko noč zvonijo
čez Gorice
svoj laudate in orate...

Zemlja, čije današnja usoda se je odločila tudi po Maistrovi zaslugi, naša solnčna Arkadija, kakor jo je imenoval tujec Bartsch, je dobila v alpskem rojaku Maistru svojega tankočutnega poeta in nežnega poveličevalca, kakor ga Slovenske gorice dotlej niso imele v naši poeziji.

Prav tako uspeli so tudi nekateri drugi motivi te vrste. Zlasti »Dolenjska poletna noč«. Zbirko »Kitica mojih« zaključujejo štiri pripovedne pesmi, ki samo izpopolnjujejo epični profil baladnika iz »Poezij«.

Pesniško delo Rudolfa Maistra ni obsežno, vendar pa je po najboljših stvaritvah trajno prešlo v zakladnico

Domače vesti

• **Proslava stoletnice dr. Jože in Mihaela Vošnjaka v Šoštanju.** V Šoštanju se je osnoval naslednji akcijski odbor za proslavo stoletnice rojstva bratov dr. Jožeta in Mihajla Vošnjaka: šef računovodstva Anton Kurnik, odvetnik dr. Franjo Terčič, upravitelj Martin Vrečko, predstojnik sreskega sodišča Potočnik, upravitelj Vinko Stopar, upravitelj Ferdo Šentjurec, primarij dr. Železnikar in veletrgovec Ivan Rajnik. Proslava stoletnice obeh bratov ne bo imela samo slovenskega, ampak jugoslovenski značaj.

• **Kr. banska uprava opozarja vse kandidate za privatne, odnosno dopolnilne izpite na srednjih šolah,** da vlože najkasneje do 10. maja pravilno opremljene in kolkovane prošnje, in sicer le pri ravnateljstvu državne srednje šole na kateri žele opraviti izpite. Ministrstvo in kr. banska uprava ne sprejemata direktno poslanih prošenj.

• **Imenovanja v državni in banovinski službi.** K davčni upravi v Krškem je kot šef premeščen davčni kontrolor Franc Trepel. Imenovani so: dr. France Hribar za primarija pri banovinski splošni bolnici v Mariboru, Ivan Grobelšek za ekonoma javne bolnice v Brežicah, Konrad Pečovnik za ekonoma pri sreskem načelstvu v Logatcu, Rezika Gorečan za arhivsko uradnico pri hiralnici v Vojniku, Pankracij Fakin za arhivskega uradnika pri državni protezni delavnici v Ljubljani, Ivanka Žigon za sestro pomočnico pri Zdravstvenem domu v Celju, za policijske stražnike II. razreda Franc Kokol pri predstojništvu mestne policije v Mariboru, Ignacij Likar, Ivan Pregl in Ivan Pucihar pa pri upravi policije v Ljubljani. Upravno-pisarniški uradnik August Čermelj pri banski upravi v Ljubljani pa je premeščen k sreskemu načelstvu v Kamniku.

Še na veliki petek
dopoldan prinešene obleke v kemično čiščenje, barvanje, plisiranje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna
JOS. REICH

• **Službeni list dravske banovine** od 28. t. m. objavlja: Razglas o občinskih davščinah in o izvajanju občinskega proračuna mariborske mestne občine, pravilnik o pobiranju gradbenih taks v mestni občini mariborski; Opozorilo glede zaščitnih naprav za stroje; Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin; Odločbo o izpremembi statuta Delavske zbornice v Ljubljani ter razne objave iz »Službenih novin«.

• **Državni asistentski izpit** je položil pred stalno izpitno komisijo na univerzi v Beogradu g. inž. Vratislav Bedjanič, asistent elektrotehničnega oddelka ljubljanske univerze.

PRIVOŠČITE SI PITANO ŠTAJERSKO PERUTNINO in FINO PRAŠKO ŠUNKO
Ni dražje od manjvrednih! Narezki, sardine, sadje, šampanjec, izborna vina izredno poceni! **Delikatesa V. A. JANEŠ, Aleksandrova cesta, telefon 34—55.**

• Iz vojaške službe. Sanitetni poročnik dr. Stanko Jereb je prideljen kot zdravnik 2. planinskemu polku, pehotni podporočnik Rajko Kovačević pa kot vršilec dolžnosti manipulanta skladišča 44. pehotnega polka.

• **Shodi JNS v krškem srezu.** Glede na ponovne občinske volitve, ki so razpisane v Sv. Križu ob Krki za 8. aprila, se vršita v tej občini na velikonočni ponedeljek dva shoda. Prvi shod bo ob 7. uri v Sv. Križu, drugi pa ob 11. v Cerkljah. Na obeh shodih poročajo narodna poslanca gg. Alojzij Drmelj, Ivan Urek, novinar Oton Ambrož in drugi domači govorniki.

• **Obisk uglednega francoskega arheologa.** Po velikonočnih praznikih bo obiskal Zagreb znameniti francoski arheolog g. Albert Gabriel, ravnatelj francoskega arheološkega instituta v Carigradu in član francoske akademije znanosti. Francoski učenjak bo v Zagrebu predaval o razvalinah Palmire. Iz Zagreba se bo g. Gabriel podal v Beograd in bo obiskal tudi nekatera najvažnejša arheološka najdišča v naših južnih krajih.

„CEHASOL"
MILO ZA KOPANJE
ODSTRANJUJE KRATKI KOŽO LICA NEČISTOSTI, VNETJA. PREIZKUŠENO DOBIVA

IN ČISTI PO VPORABI IN TELA OD EKSCEMOV IN PO KLINIKI SREDSTVO! SE V
LEKARNAH, DROGERIJAH IN PARFUMERIJAH
-ŠE DANES ZAHTEVAJTE POIZKUS-

• **Odprte planinske koče SPD. V Triglavskem** pogorju so sedaj že stalno odprte in oskrbovane Staničeva koča in koča pri Triglavskih jezerih. Snežne razmere so prav ugodne in najprikladnejši tereni za smučanje. Pri obeh kočah se vršijo smuški tečaji. — Triglavski dom je popolnoma oskrbovan za velikonočne praznike. Zlatorog, Sv. Janez in Dom v Kamniški Bistrici nudijo vse, kar si zaželi planinec. — Roblekov dom na Begunjščici je odprt in oskrbovan do nadaljnjega ob nedeljah in praznikih ter dostopen brez smuč. — Kocbekov dom na Korošici pod Ojstrico je odslej stalno oskrbovan. Tu so krasni smuški tereni, snega je letos izredno veliko, dohod iz Luč ob zimski markaciji. — Fršaufov dom na Okrešlju je oskrbovan od velikega četrtka do vštetega ponedeljka 9. aprila. Dohod iz Logarske doline, kjer je stalno oskrbovano Piskernikovo zavetišče. Krasen smuški teren. — Mozirska koča na Golteh je stalno oskrbovana ter nudi okolica idealen smuški teren. Na smučkah krasna zveza s Smrekovcem, kjer je stalno oskrbovana koča. — Celjska koča nad Celjem je stalno oskrbovana. Koča na Ljubniku pa vabi planince-pešce.

• **Potujoča kmetijska razstava in šola,** ki se vrne v Beograd okoli 1. aprila, je na svojem šestem potovanju obiskala kraje v vrbaski, primorski in delu savske banovine. Na tem potovanju si je razstavo ogledalo okrog 198.000 ljudi. Razstava je bila na potu 4 mesece. Po končanem šestem potovanju je ta potujoča kmetijska razstava in šola prepotovala vse kraje naše države. Razstavo si je vsega skupaj ogledalo v 26 mesecih 1,320.000 oseb.

• **Zadnja seja zemunskega občinskega odbora** se je vršila v torek popoldne in je župan dr. Gjorić naglašal v svojem govoru, da se je Zemun uvrstil med najbolj urejene jugoslovenske občine in se tako lahko s ponosom priključi prestolniški občini. S ponosom nad uspešnim delom in z zahvalo do občanov, ki so bili vedno vneti in požrtvovalni za napredek občine, se razhaja sedaj zadnji občinski odbor. Posebno zahvalo je župan izrekel tudi občinskim uradnikom in uslužbencem, ki bodo delali čast uradniškemu kadru velike beograjske občine. Ko so razni odborniki orisali velike koristi spojitve Zemuna z Beogradom, je bil sprejet tudi predlog, naj bi se v Zemunu ustanovil poseben oddelek velike beograjske občine, ki bi naj skrbela, da bi bili komunalni projekti za Zemun izvršeni točno po načrtu. Zadnje predstavništvo samostojne zemunske občine je poslalo ob zaključku seje svoj vdanostni brzojav Nj. Vel. kralju.

• **Milijoni zagrebške občine na tovornih avtomobilih.** Kakor znano, je zagrebška občina polovico svojega posojila od 30 milijonov, ki ga je odobrila Državna hipotekarna banka, dobila izplačano v kovancih in so ti denarni tovori predstavljali impozantno težino od 7500 kg. V torek so te milijone prevažali v občinsko blagajno s tovornimi avtomobili. Prevoz je šel gladko od rok, kajti Zagreb še nima gangsterjev. Transport milijonov v kovanem denarju so izvedli s sedmimi tovornimi avtomobili in je zanimivo, da pri tem ni bilo niti radovednih gledalcev ter da tako dva, za stražo določena redarja sploh nista imela opravka. Avtomobile je dala na razpolago mestna plinarna, pri tovorjenju in prevažanju, ki je trajalo nekaj ur, pa je bilo zaposlenih okrog 30 mestnih uslužbencev. Srebrnih kovancev, ki so predstavljali težino 7 ton in pol, je bilo 300.000 po 50 Din.

• **Zaključek afere avtobusnega podjetja »Tapred«.** Lani so v Zagrebu prišli na sled velikim sleparijam avtobusnega podjetja »Tapred«. Vodstvo podjetja, ki je imelo koncesijo za promet na važnih avtomobilskih progah, se je izogibalo trošarin na ta način, da si je samo napravilo tako zvano »zumbo« za žigosanje vozovnic. Ravnatelj podjetja Adolf Zipser je bil obsojen na leto dni strogega zapora, podjetje pa na visoko globo, ki še ni v celoti poravnana. Te dni bo ravnatelj Zipser odslužil svojo kazen v lepoglavski kaznilnici in bo potem kot tuj državljan izgnan iz naše države.

• **Pogrešana.** Ivana Žuža, stara 30 let, je odšla 26. februarja iz Trbovelj v Kranj, da si poišče službo. Ker je v Kranju ni dobila, se je vrnila po 2 dneh v Ljubljano, od takrat pa ni o nji nobenega glasu več. Ker je bila živčno bolna, se domneva, da se ji je pripetila nesreča. Žužova je srednje postave in oblečena je bila v rjav kostum. Kdor bi o njej kaj vedel, naj to javi orožnikom v Trbovljah.

• **Nov umor v okolici Petrovca ob Mlavi.** Kakor znano, so imeli orožniki iz Petrovca nedavno velik uspeh, ker so razkrinkali 30 člansko razbojniško tolpo, ki je v dobi zadnjih let izvršila v širši okolici številne roparske napade in med njimi tudi nekaj umorov. Po aretaciji tolpe si je prebivalstvo oddahnilo meneč, da se bo v okraj povrnila javna varnost. To pričakovanje pa je sedaj hudo razočarala in pobila vest o zavratnem umoru občinskega predsednika Milana Stokića iz občine Knežice. Stokića so neznani razbojniki ubili sredi dneva na periferiji Petrovca. Predsednik občine je bil namenjen v Petrovac in so napadalci vedeli za njegovo pot. Ob 2. popoldne so ga pričakali ob cesti blizu nekega gozda ter ga ustrelili z revolverji. Napad so videli kmetje iz bližnjih njiv, ko pa so hiteli proti cesti, so razbojniki že našli zavetje v gozdu. Vsa zasledovanja doslej še niso imela nobenega uspeha. Krvav zločin, izvršen sredi dneva na prometni cesti dokazuje, da petrovska okolica še ni rešena predrznih in dobro organiziranih tolovajev. Preiskovalne oblasti so prepričane, da je bil občinski predsednik Stokić umorjen iz maščevanja, ker je pomagal pri nedavnem razkrinkanju nevarne razbojniške tolpe.

Elise Bock
priznana avtoriteta v kozmetiki podeljuje po svoji osebni asistentinji
v četrtek in petek 5. in 6. aprila t. l:
brezplačen praktičen pouk
Predoči Vam najnovejše in najenostavnejše metode negovanja Vaše polti, ki zahtevajo le malo časa in skoraj nikakih stroškov. Naučite se tudi Vi po navodilih te specialistke novodobne kozmetike!
Prosimo Vas, da se pravočasno prijavite v
drogeriji KANC v nebotičniku

Kofein — prepovedan!
Milijoni ljudi se iz zdravstvenih razlogov izogibljejo kofeina, dražilne snovi v kavi. Kolika dobrota za vse te je kava Hag, ta divna kofeina oproščena zrnata kava! Več kot 30.000 zdravnikov iz vseh kulturnih krajev predpisuje in priporoča kavo Hag.

• **Uprava kopališča Krapinske Toplice** sporoča, da bo zdravilišče otvorjeno 14. aprila. V pred- in posezoni so znižane cene in so pavšalne 10 dnevne kure že po 55 do 65 Din dnevno za osebo. Železniška postaja je Zabok-Krapinske Toplice, avtobus pa vozi naravnost iz Zagreba. Prihod javite pravočasno, prospekte pa zahtevajte od uprave kopališča.

ODLIČNO
»Servitor parketno voščilo«
se zopet dobi pri »LUSTRA«, Gosposvetska cesta. 3159

• **Živinski sejem na Rakeku.** Ker pade letošnji kramarski in živinski sejem na Rakeku na velikonočni ponedeljek, se bo isti vršil dan kasneje, to je v torek 3. aprila.

• **Roblekov dom na Begunjščici** bo otvorjen od 1. aprila dalje ob nedeljah in praznikih. Dostop mogoč brez smuč.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

NE ODLAŠAJTE,
če hočete svojim privoščiti veselje in naročite takoj najboljšo mesečno revijo
NAŠA POTA
Celoletno Din 60.—. 2790
LJUBLJANA, poštni predal št. 114.

VELIKONOČNE ŠUNKE pitana štajerska perutnina
Za dneve posta:
Sveže morske in sladkovodne
RIBE
v največji izberi in po priznano zmernih cenah
pri Slamiču
Gosposvetska c. 6 Prešernova ul. 5
Na željo se šunke brez poviška cen tudi skuhajo.

Iz Ljubljane

u— **Praški pevski zbor »Smetana«,** ki koncertira v Ljubljani v četrtek 5. aprila v veliki unionski dvorani, si je izbral za svoj ljubljanski nastop spored, ki obstoji deloma iz najznamenitejših čeških skladateljev, deloma so zastopani tudi nekateri Jugosloveni, na sporedu sta pa tudi dve slovenski narodni pesmi v priredbi Marka Bajuka. »Smetana« je na glasu kot eden najboljših čeških moških zborov. Po prevratu nastopi sedaj drugič na veliki turneji v Jugoslaviji, katero nadaljuje potem po Bolgariji in Grški. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah so že v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Poljski poslanik dr. Wl. Schwarburg-Günther,** ki je obiskal Ljubljano v zvezi s proslavo maršala Pilsudskega v opernem gledališču, se je včeraj zjutraj vrnil v Beograd. Od odličnega gosta sta se na kolodvoru poslovila podban dr. Pirkmajer in podpredsednik Društva prijateljev poljskega naroda dr. Frane Stele. G. minister je, kakor smo že poročali, v torek zvečer prisostvoval slavnostni predstavi opere »Halka«. Izrazil se je o uprizoritvi nad vse laskavo in je po predstavi povabil ravnatelja Golio in Polića, dirigenta dr. Švaro in glavne igralce v »Union«, kjer se jim je posebej zahvalil za lepo in uspešno uprizoritev prve poljske narodne opere. Iz včerajšnjega našega poročila je pomotoma izostalo, da sta se poleg drugih predstavnikov slavnostne predstave v operi udeležila tudi železniški direktor g. Cugmus in poljski generalni konzul iz Zagreba g. dr. Fieder-Alberti, ki je spremljal g. poslanika na njegovem ljubljanskem posetu.

NEMŠKO-SLOVENSKA
FOTOGRAFSKA TERMINOLOGIJA
pomeni velik korak k naši osamosvojitvi na fotografsko-kulturnem polju. Za minimalno ceno jo dobite v
DROGERIJI GREGORIČ, LJUBLJANA,
Prešernova ulica 5

u— **Vrbica na pravoslavno Lazarjevo soboto.** V soboto 31. t. m. se bo proslavil praznik Vrbice na naslednji način: ob 14. se verniki zberejo na dvorišču vojašnice vojvode Mišiča, odkoder bodo nesli vrbico (vrbovo vejico) v pravoslavno kapelo sv. Nikolaja. Z dvorišča vojašnice gre litija (procesija) skozi Maistrovo in po Prisojni in Vrhovčevi ulici na Tabor do kapele, kjer se bo vršila večerna molitev z bedenjem in posvetitvijo vrbice.

u— **Kino.** Danes in jutri ne bo predstav, pač pa bo v soboto ob 19.15 in ob 21.15 v Elitnem kinu Matici velika premijera že težko pričakovanega filma »Csibi« z vročekrvno Frančiško Gaal v naslovni vlogi. Lahko se zanesemo na velik uspeh, saj nam kino Matica za praznike pripravi vedno kaj prav posebnega, prav tako pa tudi ZKD dobi za praznike najlepši film Riharda Tauberja »Velika atrakcija«. Za pirhe je ZKD znižala tudi cene na 2.50, 4.50 in 6.50 Din, da bo lahko imel vsakdo največji užitek.

u— **V apneno jamo je padel iz Kala** v novomeškem okraju so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 3 letnega sinčka postrežnice, Franca Sajeta. Otrok je tekal doma okrog hiše in padel na vrtu v apneno jamo. Pri tem se je hudo opekel po nogah, apno pa mu je brizgnilo tudi v oči. Otroka so prvotno oddali v kandijsko bolnišnico, a so ga morali zaradi hudih poškodb na očesu prepeljati v Ljubljano.

Najugodneje kupite ali naročite
damske plašče in kostume
v damski konfekciji
A. PAULIN, Ljubljana
KONGRESNI TRG 5

u— **Tatvine.** Da se oskrbi z velikonočnimi dobrotami, se je vtihotapil predvčerajšnjim ponoči s ponarejenim ključem v gostilno Franca Breskvarja na Cesti na Loko neznan tatič. Odnesel je 5 kg težko kuhano gnjat, ogrsko salamo in dve klobasi, povrh pa je vzel še temnovijoličasto moško suknjo. Tako se je okoristil s plenom vrednim 1000 Din. Antoniji Detonijevi v Strekljevi ulici 6 je pa odnesel nekdo 6 lepih kokoši. Z dvorišča štev. 9. v isti ulici je ukradel nekdo Leopoldini Kalanovi štiri kokoši.

u— **Nesrečen oče.** Na ljubljanskih ulicah so včeraj opazili številni ljudje čuden par: starejšega moškega, kmetovalca, in pa mlado žensko, ki sta bila na prvi pogled videti vinjena. Držala sta se za roko in se kretala po raznih ulicah. Moški je skušal voditi dekle, ona pa se je upirala, hoteč v drugo stran. Dekle je moškega objemalo in ga poljubovalo in tako zadreg ni bilo ne konca ne kraja. Zaradi zbiranja ljudi je moral slednjič intervenirati stražnik. Pri tem pa se je izkazalo, da je moški popolnoma trezen in da se nahaja v skrajno mučnem položaju. Povedal je, da je posestnik iz okolice Moravč in da vodi s seboj hčerko, ki je pričela kazati šele te dni znake umobolnosti. Zato jo je privedel v mesto, da si izposluje pri zdravniku dovoljenje, da odda hčerko v bolnišnico. Ker pa tega ni mogel nikjer doseči je bil nesrečni oče slednjič prisiljen, da je umobolno hčerko odvedel spet domov.

Ljutomerska in radgonska
VINA
v sodih in steklenicah
ter svoj priljubljeni
SEKT nudi
Vinogradniško veleposestvo in vinske kleti
LOTAR BOUVIER v G. Radgoni
Zastopnik: KAREL FAVAI
Ljubljana, Celovška 44, istotam
ZALOŽNA KLET IN BUFFET

NOVA PALMA GUMIJASTA PETA

POVIŠA ELASTIČNOST NOGE, PREPREČI PONOŠENE PETE. ZELO TRPEŽNA IN POCENI.
JUGOSL. IZDELEK.
PALMA GUMIJASTA PETA

u— **Velikonočne razglednice Cirila Metodove družbe** se dobe v trgovinah, trafikah in CM pisarni, Beethovnova ulica 2.

u— **Najdeno.** V nedeljo sem v posebnem vlaku Planica-Ljubljana našel fotoaparat. Hrani ga Cimperman, direkcija državnih železnic, soba 89.

SMUČARJI!
Uporabljajte proti mrazu in vetru kakor tudi za solnčenj
dr. Kmetovo mazilo
IN OLJE. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

Iz Maribora

s— **Občni zbor mariborske podružnice SPD.** V sredo zvečer je imela mariborska podružnica SPD v lovski sobi hotela Orel svoj 15. redni letni občni zbor, ki ga je vodil nadvse agilni in požrtvovalni predsednik g. inž. Šlajmer. Uvodoma je pozdravil številne odlične zastopnike oblasti, kulturnih in sportnih društev, nato pa je podal obširno poročilo o delovanju podružnice. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal agilni tajnik g. Gajšek, posnemamo, da je štela podružnica preteklo leto 1 častnega, 8 ustanovnih in 1028 rednih članov. Proti pričakovanju se je število članstva v letu 1933. prav razveseljivo dvignilo, in sicer za 177. V tekočem letu je pričakovati zopetni porast, ker je že sedaj pristopilo 98 novih članov, kar je vsekakor dokaz, da zanimanje za planinstvo stalno raste. Med letom se je podružnična pisarna preselila skupno s tujsko-prometno zvezo v nove prostore, kjer ima podružnica sedaj urejeno lastno pisarno. Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. dr. Rojko, izkazuje nad 1 milijon dinarjev denarnega prometa. Premoženje mariborske podružnice SPD znaša 461.710 Din. Sledilo je poročilo gospodarja g. Pagona. Poročal je, da je obiskalo v preteklem letu Kočo na Klopnem vrhu 3121 oseb, Mariborsko kočo 6691, Senjorjev dom 3060 in Kočo pri Sv. Pankraciju 605 oseb. Podružnica je posvečala veliko skrb svojim postojankam, zlasti še v Mariborski koči, ki se je v mnogočem obnovila in modernizirala. Letos bo na Mariborski koči tudi instalirana električna razsvetljava. Markacijski odsek je preteklo leto pridno izvršil svojo dolžnosti in markiral več novih poti. V imenu zimskosportnega odseka SPD je poročal načelnik g. dr. Rosina. Odsek šteje 86 članov, ki vestno izvršujejo prevzeto nalogo. Vsako nedeljo so se prirejali nedeljski turni tečaji na Pohorje, Kozjak itd. Odsek je priredil več predavanj in smuških tečajev. V imenu nadzornega odbora je poročal g. Dostal. Z občnega zbora sta bili poslani pozdravni pismi gg. banu dr. Marušiču in podbanu dr. Pirkmajerju. Občni zbor se je obema zahvalil za izredno naklonjenost in podpore. Volitev letos ni bilo, ker je bilo sedanje vodstvo na lanskoletnem občnem zboru izvoljeno za dobo treh let.

a— **Zanimivo francosko predavanje.** Pod okriljem mariborskega francoskega krožka je preteklo soboto zvečer predavala v Vesni ga. Jerasova iz Ljubljane, ki je slovenskemu narodu izkazala veliko uslugo s svojim vzornim francoskim prevodom Cankarjevega »Hlapca Jerneja«, o značaju in vlogi francoskega kmeta v francoskem slovstvu. Predavateljica je posegla nazaj do parodističnega »Roman de Renart« iz 13. stoletja, ki je pripravil pot znameniti burki »Ptelin«. Tu se razodeva namreč prvič tista prijetno zabavljiva duhovitost, ki odlikuje francoskega kmeta. Predavateljica je tudi kronološko razpravljala o raznih pisateljiv do današnjega dne in dokazala, da se ta bistvena lastnost francoskega kmeta pojavlja povsod, kjer mu je določena bolj ali manj važna vloga. Poslušalci so z izredno pazljivostjo sledili obširnim in temeljitim izvajanjem ter nagradili predavateljico z viharnim ploskanjem.

a— **Osebna vest.** Te dni je bil diplomiran na montanistični visoki šoli v Leobnu g. Viktor Kotnik iz Maribora za inženjerja plavžarske stroke. Čestitamo!

a— **Lepa gesta.** Protituberkulozna liga v Mariboru je vse one požrtvovalne hišne posestnike, ki neumorno delujejo za okrepitev liginega fonda, povabila za drevi ob 18. v veliko dvorano Delavske zbornice, da se jim nekoliko oddolži za njihovo res vsega priznanja vredno delo.

a— **Iz bolnišnice.** V bolnišnico so prepeljali včeraj več ponesrečencev. Posestnik Jakob Novak od Sv. Martina pri Vurbergu je padel s kolesa in se hudo poškodoval na glavi. V Leskovcu je pred dnevi padel s postelje občinski revež 72 letni Štefan Škrabl. Pri padcu mu je počila lobanja. V Zrkovcih pa se je pri žaganju drv hudo ponesrečil 24 letni hlapec France Cizel. Odžagal si je 4 prste na levi roki. V bolnišnico so pripeljali tudi 65 letnega Antona Ledi-

---

našega slovstva. Okoli osvoboditelja naše obmejne zemlje bo sijala tudi v daljni bodočnosti avreola poeta, ki je umel združiti v svoji osebnosti besedo in dejanje.

Govoreč o Maistrovem literarnem delu, ne smemo pozabiti tudi njegovih člankov o prevratu na Slov. Štajerskem, osobito v Mariboru. Leti tvorijo poglavja knjige, katero general Maister že dolgo pripravlja in ki jo naša javnost zatrdno pričakuje iz njegovega veščega peresa.

V Maistru pozdravljajo slovenski knjigoljubi svojega velikega vzornika, ki se je v goreči ljubezni do naše besede obdal z največjo zasebno slovensko knjižnico; med njenimi visokimi policami se giblje že leta njegova viteško postava. In če ne bi bila v vojaški uniformi, bi človek prvi hip mislil, da je prišel v stanovanje bibliofilsko razpoloženega učenjaka — humanista.

Tako je današnji šestdesetletnik srečno spojil možatost častnika z nežnostjo poeta in oboje z vzvišenostjo moža, ki v množici obdajajočih ga knjig spoštuje in ljubi duhovno kulturo svojega naroda kot njegov najvišji in najpopolnejši izraz. General Rudolf Maister je nenavadna osebnost v slovenski kulturi in zasluži ob svojem življenjskem jubileju naše globoko spoštovanje. —o.

Nov slovenski izvirni roman. Tiskovna založba v Mariboru je pravkar izdala v prav lični opremi obsežen roman (328 strani) Maksa Snuderla »Izgubljena zemlja«. Pisatelj je znan po svoji zbirki »Človek iz samote«, ki jo je naša kritika simpatično sprejela. O romanu »Izgubljena zemlja« priobčimo še daljše poročilo, za sedaj samo toplo pozdravljamo novo slovensko pripovedno delo, ki je vredno vse pozornosti. Roman je izšel v zbirki: »Mariborski avtorji«, ki obsega Maistrovo pesniško knjigo »Kitica mojih«, Šnuderlove novele »Človek iz samote« in Rehar-jeve »Vipavske povesti«.

Koncert mariborskih harmonikarjev v Ljubljani. K poročilu našega koncertnega poročevalca L. M. Š. smo prejeli iz vrst mariborskih harmonikarjev daljši dopis, ki iz njega posnemamo po načelu »Audiatur et altera pars!« to-le pojasnilo:

V svojem poročilu je g. L. M. Š. načel tudi vprašanje, ali ima tako muziciranje kakršenkoli pameten pomen ter je odklonil take nastope z muzikalnega stališča. Gospodu kritiku moramo dati prav, da prireditev te vrste ne prihaja v poštev kot koncert in je gotovo pogrešno, notirati tak nastop kot koncert ter ga registrirati v tem pomenu. To pogrešno notiranje nastopa pot koncert je zapelalo tudi gospoda L. M. Š., da ga je ocenil s strogo umetniško - muzikalnega stališča. Privedlo ga je do sklepa, da tako muziciranje nima pametnega pomena in da ni priporočljivo, ker zavaja mladino k šarlatanstvu. Takemu sklepu pa moramo ugovarjati. Zbor mariborskih harmonikarjev, ki jih s toliko ljubeznijo vežba in vodi gosp. prof. Schweiger, nima in ne more imeti nobenih visokih umetniških in muzikalnih pretenzij in ambicij. Da pa utegne tako muziciranje zbuditi v mladih srcih ljubezen do glasbe, v prvi vrsti do harmonike kot narodnega instrumenta ter poglobiti v otrokih smisel in ljubezen do narodne pesmi, temu menda ne bo nihče ugovarjal. In tudi temu ne, da je danes potrebno gojiti med doraščajočo mladino narodno pesem, ker bo sicer kmalu pozabljena; izpodrinili jo bodo razni šlagerji iz zvočnih filmov. Gospod L. M. Š. prepušča sodbo o koncertnem nastopanju mladine pedagoškim strokovnjakom, po našem mnenju pa je tako nastopanje za deco samo koristno, ker se že v zgodnji mladosti privadi svobodnemu in sigurnemu nastopu in odvadi treme, v čemur je nedvomno dan tudi pedagoški rezon takih prireditev. Naposled pa pomenijo taki nastopi in »turneje« za našo mladino, ki ima v sedanjih težkih časih drugačno mladost, kakor so jo imeli starejši, veliko plemenitega veselja in vtiskov, ki ji ostanejo v trajnem spominu. F. M. R.

Turgenjeva »Lovčevih zapiskov« drugi del v prevodu † Bogumila Vdoviča, Marije Kmetove in Janeza Rožencveta, je izšel pri Jugoslovanski knjigarni. Tako je zaključen tudi ta pomembni prevod iz ruske književnosti.

neka iz Kamnice, ki se je zaradi onemoglosti zgrudil na promenadni poti ob Dravi v Mariboru.

a— Včerajšnji živilski trg je bil zelo živahen in bogato založen. Na trgu je bila bogata izbira najrazličnejšega blaga po primernih cenah. Živahna kupčija je bila zlasti na trgu za ribe, ki je bil bogato založen z morskimi ribami in z ribami iz domačih vodá. Prodajali so sardele po 14, aziale po 28, mole po 26, borbone po 28, linje po 10 do 12, krape pa po 15 do 20 dinarjev za kilogram.

a— Mestni gradbeni urad v Frančiškanski ulici na velikonočno soboto zaradi čiščenja ne bo uradoval.

a— Vlom. Neznani storilci, ki so v noči na pretekli četrtek obiskali mesnico mesarja Smodeja na Pobreški cesti, so se predvomno nameravali založiti za praznike z dobrim prekajenim mesom. Neopaženo so odnesli iz mesnice več krač in prekajenih klobas. Izginili so brez sledu.

Iz Celja

e —O nemškem narodnem socializmu in njegovem pomenu za Evropo je predaval v ponedeljek zvečer na Ljudskem vseučilišču v Celju glavni urednik »Večernika« in pisatelj g. Radivoj Rehar iz Maribora. S tem predavanjem je bila sezona zaključena. Gosp. Rehar je v globoko zasnovanem, objektivnem in zanimivem predavanju najprej orisal predzgodovino demokracije in diktature ter sedanjo dobo, ki tvori prelomnico obeh sistemov za človeštvo. Navedel je težave liberalistične demokracije v raznih državah, zlasti v Franciji in Angliji ter očrtal njen poraz v Rusiji, Italiji in Nemčiji. Glavni povod je bila svetovna kriza, zlasti pa kriza gospodarstva. Iz boljševiške revolucije je izšel italijanski fašizem in nemški hitlerizem. Edina razlika med njimi je v gospodarstvu. Če pa se uresniči v Italiji in Nemčiji utesnitev zasebnega kapitala in trgovine, skoro ne bo več razlike med temi tremi sistemi, ki se bore proti istemu nasprotniku — demokraciji. Boj se ne vodi med fašizmom, hitlerizmom in komunizmom, marveč med demogracijo in diktaturo. Hitlerizem ni povsem plagijat fašizma, oba sta pa nastala kot posledica svetovne vojne, kaosa in strahu pred boljševizmom. Zmaga fašizma je bila lažja nego zmaga hitlerizma. Hitlerizem pa je resnejši in tudi nevarnejši za Evropo v ideološkem in praktičnem oziru. Razlika med obema je v vzrokih njunega nastanka in duševnosti obeh narodov. Fašizem in Vatikan nista antagonista. Kar je Vatikan v Italiji blagoslavljal, je v Nemčiji proklinjal. Hitlerizem se ne opira na cerkev tako tesno kakor fašizem. Največja razlika med njima pa je v rasizmu, selekciji razplojevanja rase in sterilizaciji, ki jo pozna samo hitlerizem. Napačno bi bilo identificirati nacionalizem s fašizmom in hitlerizmom. Hitlerizem vpliva izven meja Nemčije v idejnem in materialnem oziru. Narodno socialno gibanje se širi iz Nemčije tudi na sever Evrope in razne druge države. Nemškemu narodu ne smemo oporekati pravice, da se združi z avstrijskimi Nemci, vendar pa bo treba pri tem brezpogojno eliminirati slovanske pokrajine, ki sedaj še pripadajo Nemčiji odnosno Avstriji. V Evropi in v ostalem svetu se bije gigantski boj med demokracijo in diktaturo. Po zakonih zgodovine ima slednja trenutno več izgleda, a morda se bo kedaj pozneje zopet objavila prenovljena demokracija, ker je življenje boj in ni nobena stvar trajna. Aktualnemu in poučnemu predavanju so sledili poslušalci z veliko pozornostjo in nagradili predavatelja z živahnim aplavzom.

e— Materinski dan bo priredilo Kolo jugoslovenskih sester v Celju v nedeljo 13 maja.

e— V počastitev 80 letnice prof. Josipa Kožuha so darovali Dijaški kuhinji: trgovec g. Božidar Ravnikar v Celju 100 Din, g. prof. Rudolf Kranjec v Novem mestu 50 Din in učitelj g. Davorin Čander v Hrastniku 20 Din. Nekateri bivši učenci g. prof Kožuha in podpiranci Dijaške kuhinje so izrazili željo, da bi vsi tovariši v počastitev 80 letnice prof. Kožuha po svojih močeh nakazali prispevke Dijaški kuhinji.

e— Poskusite tudi VI srečo in nabavite si srečke drž. razredne loterije takoj v podružnici »Jutra« v Celju.

e— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni film »Prebujene strasti« (Prva ljubezen) in zvočna predigra.

Iz Krania

r— *Avtobusna vožnja.* V torek 3. aprila prične redno voziti večerni avtobus v Ljubljano v gledališče. Odhod iz Kranja ob 17.45 povratek iz Ljubljane ob 23.30.

Iz Tržiča

č— *Avtobusna vožnja.* V torek 3. aprila prične redno voziti večerni avtobus v Ljubljano v gledališče. Odhod iz Tržiča ob 17., povratek iz Ljubljane ob 23.30 Avtopodjetje Goričan.

Iz Ptuja

j— *Izložbeni aranžerski tečaji* pod okriljem trgovskega gremija v Ptuju se pričnejo dne 4. aprila pod strokovnim vodstvom in diplomiranim aranžerjem g. Rosenfeldom. Vabljeni so vsi trgovski pomočniki, da si s tem pridobijo trgovsko naobrazbo o aranžiranju trgovskih izložbenih oken

j— *Haloze odrezane od Ptuja.* Z ukinitvijo avtobusnega prometa, ki ga je dosedaj vzdrževalo mestno avtobusno podjetje, so postale Haloze brez prometnih zvez in so tako popolnoma odtrgane od Ptuja, kjer sicer imajo Haložani dnevno opravke pri uradih in drugod. Nujno je potrebno, da se zopet vpostavi prometna zveza na kakršen koli način, saj je to v korist tujskega prometa in gravitira na Ptuj okoli 20.000 prebivalcev iz Haloz Mogoče bi prevzela avtopromet poštna uprava v svojo režijo. Tako bi se zelo odpomoglo tudi poštnim zvezam, ki so sedaj zelo počasne.

j— *Tatvine ameriških trsnih podlag.* V zadnjem času so se izvršile v Slovenskih goricah po raznih vinogradih številne tatvine trsnih podlag, ki jih je nekdo porezal raznim posestnikom. Posestnik Holc Franc iz Zagorcev ima škode 150 Din, Hojnik Marija iz Braclovcev 280 Din, Segula Ivan, veleposestnik iz Hlaponcev 480 Din, Zlodnjak Vinko, posestnik v Rotmanu 2100 Din, Toplak Ivan v Juršincih 1200 Din in Čuš Ivan iz Hlaponcev 500 Din. Orožniki so tatu že na sledu. Je star grešnik, ki so ga že ovadili sodišču.

j— *Protituberkulozna liga* bo zborovala 30. t. m. ob pol 18. v Narodnem domu. Na dnevnem redu tudi razprava o ustanovitvi tuberkuloznega dispanzerja Občinstvo se vabi, da se občnega zbora udeleži.

Vselej, kadar si čistiš zobe, pomaga
ZOPER ZOBNI KAMEN
SARGOV KALODONT

GOSPODARSTVO

Naša zunanja trgovina v februarju

Generalna direkcija carin je pravkar sestavila podatke o gibanju naše zunanje trgovine v letošnjem februarju. Iz te statistike je razvidno, da se je letos v februarju naš izvoz nasproti januarju nekoliko povečal. Znašal je namreč **269.9 milijona Din** nasproti 232.7 milijona Din v januarju, 273.8 v decembru in 403.5 v novembru lanskega leta. Če primerjamo podatke o našem izvozu v februarju z ustrezajočimi podatki za isti mesec zadnjih dveh let, tedaj dobimo naslednjo sliko:

izvoz:	v tonah	v milij. Din
februar 1932	156.452	208.7
„ 1933	185.589	224.4
„ 1934	210.636	269.9

V primeri z lanskim februarjem je bil letos naš izvoz **po količini za 12.5 % večji, po vrednosti pa za 20.2 %.** V primeri s februarjem predlanskega leta pa beležimo povečanje izvozne količine za 34.6 % in povečane izvozne vrednosti za 32.4 %.

Glavni predmeti našega izvoza v februarju so bili: koruza (30.6 milij. Din), otrobi (1.6), suhe češplje (6.3), hmelj (3.0), konoplja (2.3), konji (4.4), goveda (10.8), svinje (11.8), perutnina (10.3), sveže meso (7.4), jajca (12.1), perje od perutnine (1.7), surove kože (7.5), kožuhovina (3.1), gradbeni les (58.4), drva (1.5), ogelj (1.3), lesni izdelki (4.0), ekstrakti za strojenje (2.0) soda (2.2), kalcijev karbid in cianamid (1.7), cement (3.0), svinec (1.4), sirov baker (48.9), rude (5.2).

V primeri z lanskim februarjem se je skoro podvojil izvoz koruze, ki smo je lani v februarju izvozili 2347 vagonov, letos pa 4289 vagonov. Pšenice tudi letos v februarju nismo izvozili prav nič. Ugodneje se razvija v zadnjem času izvoz otrobov, ki smo jih v februarju izvozili 288 vagonov nasproti le 26 vagonom v lanskem februarju; manjši pa je bil izvoz fižola, namreč le 30 vagonov nasproti lanskim 87 vagonom. **Pri izvozu koni in goveje živine opažamo nadaljnje dviganje.** Predlanskim smo v februarju izvozili 1282 konj, lani v februarju 1846, letos pa 3349. Tudi izvoz govedi se je nadalje nekoliko povečal in je znašal 7736 glav nasproti 7001 in 2221 glavam v februarju zadnjih dveh let. **Nazadoval pa je letos izvoz svinj.** V februarju 1932 smo izvozili 17.853 svinj, lani v februarju celo 22.298, letos pa le 10.752. Razveseljiv napredek beleži izvoz perutnine, ki je znašal v februarju 1932 61 vagonov (7.0 milij. Din), lani v februarju 84 vagonov (7.3 milij. Din), letos pa 114 vagonov (10.3 milij. Din). Nekoliko manjši je bil letos izvoz svežega mesa, zlasti pa **izvoz jajc, ki je padel na polovico.** Lani smo v februarju izvozili 239 vagonov jajc v vrednosti 24.8 milij. Din, letos pa le 116 vagonov za 12.1 milij. Din. Precej večji nego lani v februarju je bil izvoz kož od divjačine in tudi sirovih kož.

Izvoz lesa se nadalje ugodno razvija in smo v februarju izvozili **6821 vagonov** gradbenega lesa (lani 4525 vagonov, predlanskim 4245 vagonov) v vrednosti 58.4 milij. Din (33.5 odnosno 34.5 milij. Din). Izvoz drv za kurjavo, ki je bil v januarju zelo znaten, je v februarju popustil. Tudi izvoz lesnega oglja je bil nekoliko manjši nego lani, podvojil pa se je izvoz lesnih izdelkov, ki se je dvignil od 136 vagonov v lanskem februarju na 261 vagonov v letošnjem februarju, odnosno od 1.5 na 4.0 milij. Din. Večji nego lani je bil izvoz ekstraktov za strojenje in izvoz sode, dočim je nazadoval izvoz karbida in cianamida, prav tako ivoz cementa. Kakor smo že prejšnji mesec zabeležili, je izvoz bakra v decembru in januarju docela zastal. Zato pa smo sedaj v februarju izvozili bakra kar za 48.5 milij. Din nasproti 16.8 milij. Din v lanskem februarju. Izvoz rud pa je bil za polovico manjši nego lani.

Aktivna trgovinska bilanca.

Kakor smo že o priliki statistike za januar omenili, se je naš uvoz letos precej dvignil, kar je imelo za posledico, da je bila trgovinska bilanca v januarju za 27 milijonov Din pasivna. Tudi v februarju je bil izvoz precej večji nego lani; znašal je namreč **232.9 milijona Din** nasproti 180.0 milij. Din v lanskem februarju in **229.4 milij.** Din v februarju 1932. Nasproti lanskemu februarju se je izvoz po količini dvignil za 19.1% (od 45.456 na 54.160 ton), po vrednosti pa celo za 29.4 %.

Predvsem povečanemu izvozu bakra se imamo zahvaliti, da je navzlic narastlemu uvozu naša trgovinska bilanca v februarju postala zopet aktivna. Aktivnost v februarju je znašala 37.0 milij. Din, dočim je bila naša trgovinska bilanca lani v februarju aktivna za 44.4 milij. Din.

Glavni predmeti našega uvoza v februarju so bili: sirov bombaž (9.8 milij. Din), bombažno predivo (39.7), bombažne tkanine (16.1), volna (4.0), volneno predivo (7.1), volnene tkanine (16.4), svileno predivo (5.6), svilene tkanine (1.8), železo (1.4), železna pločevina (2.2), železniški material (1.6), izdelki iz železa (9.2), sirova nafta (4.1), premog (7.9), petrolej (7.9), petrolej (1.2), sirove kože (3.9), olini plodovi (4.7), stroji in aparati (6.8), elektrotehnični predmeti (5.7), zdravila (4.9), organske barve (3.3), riž (3.3), limone in pomaranče (3.3), ostalo južno sadje (2.2) in sirova kava (5.6).

V primeri z lanskim februarjem se je znatno dvignil uvoz bombažnega prediva (od 21.9 na 39.7 milij Din), nadalje uvoz bombažnih tkanin, uvoz volnenega prediva in zlasti uvoz volnenih tkanin (od 7.5 na 16.4 milij. Din). Znatno večji je bil tudi uvoz svilenega prediva in svilenih tkanin. Uvoz premoga se je dvignil od 1020 na 2108 vagonov odnosno od 2.1 na 7.9 milijona Din. **Podvojil se je tudi uvoz strojev in aparatov ter uvoz elektrotehničnih predmetov.** Precej večji je bil končno tudi uvoz limon in pomaranč ter južnega sadja.

Gibanje naše zunanje trgovine v prvih dveh mesecih tekočega leta je bilo naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
januar	232.7	259.7	— 27.0
februar	269.9	232.9	+ 37.0
jan.-febr. 1934	502.6	492.6	+ 10.0
„ 1933	456.7	352.2	+ 104.5
„ 1932	421.9	457.5	— 35.6
„ 1931	717.2	798.7	— 81.5

Kakor je razvidno iz gornje primerjave, je znašala aktivnost naše trgovinske bilance v prvih dveh mesecih tekočega leta le 10 milijonov Din nasproti aktivnosti v višini preko 100 milijonov v prvih dveh mesecih lanskega leta.

Gospodarske vesti

= **Prenos sedeža Zveze obrtnih društev dravske banovine iz Celja v Ljubljano.** V nedeljo 25. t. m. je bil v Celju izredni občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju, ki se ga je udeležilo 34 delegatov štirinajstih v Zvezi včlanjenih društev. Vseh včlanjenih društev je 19. Zborovanje je otvoril predsednik zveze g. Golčer, ki je pozdravil podpredsednika Zbornice za TOI g. Rebeka. Soglasno je nato zbor sklenil, da se prenese sedež zveze v Ljubljano in so se temu primerno spremenila tudi pravila zveze. Pri volitvah novega odbora so bili soglasno izvoljeni gg.: za predsednika Josip Rebek, predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani, za I. podpredsednika Miha Vahter, knjigoveški mojster v Mariboru, za II. podpredsednika Franc Košir, kovaški mojster v Celju, za odbornike Franjo Iglič, Miroslav Urbas in Albert Speletič iz Ljubljane, Emanuel Ilih iz Maribora, Karl Koštomaj iz Celja, Joško Greifoner iz Ptuja, Teodor Verbnik iz Ljutomera, Miloš Rozin iz Trbovelj, Ognjeslav Mencinger iz Zagorja, Matija Perko iz Šiške, Ivan Novak iz Šoštanja in Franjo Robič iz Središča. Bivši predsednik g. Golčer je nato izročil predsedstvo novoizvoljenemu predsedniku g. Rebeku. Ta je v daljšem govoru razvil program bodočega dela Zveze, ki je prav v sedanjem času potrebna organizacija. Govorili so še gg. Iglič, Vahtar in Košir, ki so orisali današnji položaj obrtništva in izrekli željo po živahnejšem delovanju Zveze. Pri zadnji točki so se obravnavale resolucije, ki vsebujejo celotni gospodarski program obrtništva, ki je tudi program Zveze. Vse resolucije so bile z odobravanjem sprejete. Zbor je pokazal popolno enodušnost v vrstah onih organizacij, ki se zbirajo v okrilju Zveze obrtnih društev dravske banovine. Zbor je izzvenel kot manifestacija složnega dela, odkritosti in razčiščenja, pa tudi kot manifestacija trdne volje za bodoče udejstvovanje Zveze v obrtniški politiki.

= **Ukrepi v zvezi s sanacijo našega denarništva.** O priliki proračunske razprave v Narodni skupščini je bilo med drugim sporočeno, da je načrt zakona o bankah že gotov in da bo predložen skupščini v prihodnjem zasedanju. Ob tej priliki bo rešeno tudi vprašanje zakona o komunalnih hranilnicah. Pričakovati je, da bosta oba zakona prišla istočasno v razpravo, zlasti ker bosta imela nekatere enake določbe, posebno v pogledu odgovornosti. Kakor je najavil minister za trgovino in industrijo, bo spremenjena tudi že prej uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov. Ta sprememba je potrebna zaradi nove situacije, ki je po izjavi ministra nastala zaradi tega, ker so denarni zavodi, ki so že uživali zaščito, zahtevali samo podaljšanje moratorija in se niso poslužili ostalih možnosti, ki jih nudi uredba. V uredbi o zaščiti denarnih zavodov tudi ni urejeno vprašanje samoupravnih hranilnic, ki je po uredbi docela nejasno in nedoločeno. Za hranilnice je potrebno izdati posebne predpise glede na njihovo drugačno strukturo. Samoupravne hranilnice nimajo delniške glavnice in zato tudi ne morejo izdajati niti novih delnic, niti užitnic, kakor je to predvideno v uredbi. V naši državi so pod zaščito velike mestne hranilnice v Zagrebu, Ljubljani, Osijeku in Splitu. Vse te hranilnice, ki so pod zaščito, so zahtevale podaljšanje te zaščite. Ker se samoupravne hranilnice ne morejo poslužiti ukrepov za sanacijo, ki jih predvideva uredba, bo treba najti kako drugačno rešitev. V tem pogledu je Zveza hranilnic v Zagrebu, ki je o tem vprašanju podrobno razpravljala, že predložila ministru za trgovino in industrijo načrt posebne uredbe.

= **Davščina na vodne sile.** Z ozirom na notico, ki je bila priobčena med gospodarskimi vestmi dne 16. t. m., nam poročajo, da je gospod ban umaknil nameravano davščino na vodne sile. Akcijo Zbornice za TOI, Zveze industricev in Združenja električnih obrti za dravsko banovino, ki je posebno organizirala vse prizadete, so podprli gospodarstveniki in narodni poslanci in je bila po prijaznem obvestilu gosp. bana uspešna. S tem naj bo odgovorjeno na prošnje, ki prihajajo s podeželja.

= **Občni zbor Obrtne banke kraljevine Jugoslavije.** Obrtna banka kraljevine Jugoslavije d. d. v Beogradu bo imela 22. aprila t. l. ob 9. dopoldne v Beogradu svoj VII. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Pri volitvah bo izvoljenih 6 novih članov upravnega odbora. Delničarji, ki se žele udeležiti zbora, morajo delnice deponirati najmanj 7 dni pred občnim zborom pri centrali ali pa pri podružnicah.

= **Občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani.** Zveza slovenskih zadrug sklicuje svoj redni občni zbor za ponedeljek 9. aprila ob 10. uri dopoldne v dvorano Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Na dnevnem redu je poleg poročila načelstva in nadzorstva, revizijskega poročila in poročila o računskem zaključku tudi volitev načelstva in nadzorstva.

= **Združenje trgovcev za mesto Maribor** bo imelo svoj redni občni zbor 7. aprila ob pol 20. v zgornji dvorani hotela »Orel« v Mariboru. Na dnevnem redu so tudi volitve.

Borze

28. marca.

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi New York in London za malenkost dvignili. Avstrijski šiling notira v privatnem kliringu višje, in sicer 9.15 do 9.25 (v Zagrebu promet po 9.1750, v Beogradu po 9.20 in 9.15).

Na zagrebškem efektnem tržišču notira Vojna škoda pri mirni tendenci 312.50 do 313.50 (v Beogradu zaključki po 313.50 in 313.25). Tudi v ostalih državnih vrednotah so tečaji ostali skoro nespremenjeni, toda brez prometa.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2310.13 — 2321.49, Berlin 1360.14 — 1370.94, Bruselj 800.52 — 804.46, Curih 1108.35 — 1113.85, London 174.75, — 176.35, Newyork 3405.50—3433.76, Pariz 225.88—227.—, Praga 142.31—143.17, Trst 293.90 — 296.30 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.15 —9.25.

Curih. Pariz 20.38, London 15.8050, Newyork 309.875, Bruselj 72.2250, Milan 26.54, Madrid 42.20, Amsterdam 208.40, Berlin 122.85, Dunaj 56.60, Stockholm 81.45, Oslo 79.35, Kobenhavn 70.55, Praga 12.8475, Varšava 58.3350.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.2225, London 27.63, Milan 46.25, Newyork 539.25, Pariz 35.28, Praga 21.77, Curih 174.25, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 312 — 314, 7% investicijsko 71 den., 8% Blair 56 — 57, 7% Blair 52.50 — 53.50, 7% Drž. hipotekarna banka 67 — 69, 4% agrarne 36 — 37, 6% begluške 53 — 54.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 312.50 — 313.50, za april 309 — 311, za maj-junij 308 — 310, 7% investicijsko 70 — 71, 4% agrarne 36 — 37, 7% Blair 56 — 57, 8% Blair 53 — 53.75, 7% Drž. hipotekarna banka 67 — 69, 6% begluške 52.50 — 53; delnice: Narodna banka 4200 — 4400, Priv. agrarna banka 257 — 259, Šećerana Osijek 145 den., Trbovlje 108 — 115.

Beograd. Vojna škoda 313.50, 313.25 zaklj., za april - junij 312 zaklj., 7% investicijsko 71 zaklj., 4% agrarne 35.25 zaklj., 6% begluške 53.50, 53.25 zaklj., 8% Blair 55.75 zaklj., 7% Blair 53, 52.75 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 68 bl., Narodna banka 4780 bl., Priv. agrarna banka 257, 256.50 zaključek.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.10, Državne železnice 17.20, Trboveljska 12.45, Alpine-Montan, 11.80, Šećerana 17.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 28. marca. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 85.25, za julij 84.75, za september 86; **koruza:** za maj 49, za julij 51, za september 52.625.

+ **Ljubljanska borza** (28. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 79-80 kg po 150 — 152.50; sremska in banatska, 78/79 kilogramov po 147.50 — 150; **koruza** (po navadni tarifi): nova času primerno suha s kakovostno garancijo 117.50 — 120, za april 125 — 127.50, za maj 132.50 — 135; **moka:** baška »0« po 245 — 250; banatska po 255 do 260.

+ **Novosadska blagovna borza** (28. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad in sremska 101 — 103; okolica Sombor 100 — 102; srednjebaška 102 — 104; gornjebaška in ladja Begej 103 — 105; baška potiska in slavonska 106 — 107; gornjebanatska 99 do 101; južnobanatska 98 — 100. **Ječmen:** baški, sremski, 65/66 kg 72.50—75; pomladni 67/68 kg 82 — 84. **Koruza:** baška sremska stara 80—81; stara okol. Sombor 81—82, baška, sremska nova 67—69; nova sušena 75 — 77. — **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 177.50 — 197.50, »2« 157.50 — 177.50, »5« 137.50 — 157.50; »6« 110 — 120; »7« 75 — 85; »8« 72.50 — 75; sremska slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 187.50, »2« 152.50 — 167.50, »5« 132.50 — 147.50, »6« 107.50 — 117.50; »7« 80 — 90; »8« 72.50 — 75. **Otrobi:** baški, sremski 71—73; banatski 69 — 71. **Fižol:** baški in sremski brez vreč 110 — 112.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (28. t. m.) Tendenca slaba, promet srednji. **Pšenica:** za maj 9.45 — 9.46, za junij 9.38 do 9.39; **koruza:** za maj 9.67 — 9.68, za julij 9.98 — 10.

Petinsedemdesetletnica Vinka Žurmana-Knežkega

Sv. Križ, 29. marca

Kdo ne pozna prijaznega hribčka Sv. Trojice nad Sv. Križem pri Rogaški Slatini? Nekje tam, kjer so imeli Rimljani izpeljano svojo cesto iz smeri Sv. Peter na Medvedjem selu proti Sv. Križu, Rogatcu in od tam proti Ptuju, v kraju Knežec, blizu cerkvice Sv. Trojice, se je rodil dne 30. marca 1859 *Vinko Žurman-Knežki.* 75letnik je ena najmarkantnejših osebnosti, ki so izšle iz tukajšnjega kmečkega podeželja. V mladosti je obiskoval 6 let gimnazijo v Ptuju. Nato je hotel vstopiti v kadetnico. Zaman. Nu, pa se je vrnil domov in se posvetil z dušo in telesom domači grudi.

Vsebinsko bogato, z uspehi kronano je življenje in delo Žurmana, ustvarja, gradi, pa naj mu pride v roko to ali ono. Oprt ob svojo življenjsko družico, žal že pokojno gospo Emo, si je vzorno uredil svoje posestvo in ustvaril dom, kakršnih je bilo malo v bližini. Blagostanje in tiha, a iskrena domačnost, ki je vladala pri Žurmanovih, ti lastnosti sta podpirali prirodno gostoljubnost katere sta bila enako deležna kmet kakor inteligent. Od narave nadarjen, izobražen, sigurnega, prikupnega nastopa, uslužen nasproti vsakomur in trezen, premišljen ob vsaki akciji, si je g. Žurman pridobil zaupanje javnosti. Bil je dolga leta občinski odbornik, občinski tajnik in v dveh periodah (1922 — 1927) celo župan občine Rogaška Slatina - okolica. Leta 1907. je kandidiral na napredni listi in le malo je manjkalo, da ni bil izvoljen za drž. poslanca. Že 1900 je ustanovil pri Sv. Križu kmetsko posojilnico, ki je pod njegovim predsedstvom tudi v teh težkih časih dobro fundirana. Svojo globoko narodno zavednost je očitoval odločno zlasti še tedaj, ko je nemškutarski zmaj iz Rogaške Slatine Rogatca, Ptuja in drugih okuženih krajev grozeče zastrupljal nezavedno slovensko podeželje. Vsa čast Žurmanu! Takih mož, značajev in takih delavcev bi tudi še danes potrebovali več, zlasti pa je obžalovati da v dolgi dobi do prevrata 1918 nismo imeli več mož takega kova v tukajšnji okolici in vsem okraju! Slavljencu še mnogo let življenja v zdravju, telesni in duševni čilosti! J. S.

Radio

Četrtek, 29. marca.

LJUBLJANA 12.15: Opera »Faust« na ploščah. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: O varčevanju pri ročnih delih in obleki (V. Humek). — 18.30: Srbohrvaščina. — 19: Plošče po željah poslušalcev. — 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 20: Postrežba pesmi poje mešani oktet. — 20.30: Haydn: Sedem besedi, izvaja godalni kvartet. — 21.15: Religiozna glasba radio orkestra. — 22: Čas, poročila. — 22.20: Slavnostna glasba na ploščah.

Petek, 30. marca.

LJUBLJANA 18.30: Radio - orkester. — 19.30: Prenos Wagnerjevega »Parsifala« iz Zagreba. V odmoru napoved časa in poročila.

BEOGRAD 17: Pesmi. — 19: Slušna igra. — 20: Delni prenos iz Zagreba. — ZAGREB 18: Prenos Wagnerjevega »Parsifala« iz gledališča. — PRAGA 19.20: Prenos iz Brna. — 20.05: Velikonočne pesmi 16., 17. in 18. stoletja. — 20.30: Mešan program. — 21.30: Prenos koncerta iz Brna. — BRNO 19.20: Pasijonska igra. — 20.05: Prenos koncerta iz Prage. — 21.30: Komorna glasba. — VARŠAVA 20.02: Pester religiozni program. — 22: Slušna igra. — 22.40: Plošče. — DUNAJ 20.15: Beethovnov oratorij »Kristus na Oljski gori«. — 21: Pasijonska igra. — 22.05: Orgelski koncert. — BERLIN 19: Missa solemnis. — 21: Pasijonska igra. — 22.20: Mešan glasbeni program. — KÖNIGSBERG 19: Cerkveni koncert. — 20: Igra. — 21.10: Komorna glasba. — MÜHLACKER 19: Pasijon sv. Janeza. — 21.30: Slušna igra. — 22.45: Plošče. — 23: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17: Cerkvena glasba. — 19.05: Oratorij. — 20.20: Plošče.

Repertoar

DRAMA.

Četrtek, 29.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Petek, 30. ob 15.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1. aprila ob 15.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Beograd nekdaj in sedaj. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 29.: Zaprto.
Petek, 30. ob 19.: Parsifal. Izven. Znižane cene.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1. aprila ob 15.: Parsifal. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 2. ob 15.: Ples v Savoju. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Poljska kri. Premiera. Izven.

★

Jutri se poje v operi Wagnerjeva svečana igra »Parsifal«. Pri predstavi, ki zahteva izredno velik aparat, sodelujejo pomnoženi zbori. Predstavo vodi ravnatelj Polič, ki je delo muzikalno in režijsko postavil na oder. Zaradi izredne dolžine opere je po prvem dejanju 40minutna pavza. Začetek vsakega dejanja naznanijo fanfare z balkona opere. Za prestavo veljajo znižane cene.

Premiera Nedbalove operete »Poljska kri«, ki je osvojila s svojo melodioznostjo in ljubeznivo humornostjo vse svetovne odre, bo na veliki ponedeljek zvečer ob 20. Operета je popolnoma nanovo opremljena, zrežirana in ima tudi predelan tekst za podlago. Predstavo je izven abonma.

Ugodnosti za posetnike gledališča s dežele. Uprava Narodnega gledališča nudi vsem posetnikom pasijonske igre »INRI« in »Parsifala« 25% popust pri nakupu vstopnic, ako se izkažejo pri blagajni z žigom domačega župnišča ali šolskega upravitelja. Ta popust velja izključno za goste z dežele.

Mariborsko gledališče

Sreda, 28.: Zaprto.
Četrtek, 29.: Zaprto.
Petek, 30.: Zaprto.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1. aprila ob 15.: Jurček. Premiera. — Ob 20.: Gorenjski slavček. Premiera.
Ponedeljek, 2. ob 15.: Gorenjski slavček. — Ob 20.: Štambulska roža. Znižane cene.

★

Foersterjeva opereta »Gorenjski slavček« je najbolj privlačno delo slovenske operne literature. V režiji Vl. Skrbinška in pod taktirko kapelnika Herzoga bo letošnja premiera te opere na velikonočno nedeljo zvečer. V velikih partijah vdove Majde in Chansonetta sodelujeta kot gosta odlična člana bivše mariborske opere Vida Zamejic - Kovičeva in Neralić. V ostalih portijah: Udovičeva, Barbičeva, Sancin, P. Kovič, Medven, Skrbinšek in Gorinšek.

»Jurček«, vesela pravljica v štirih dejanjih je ena najboljših mladinskih iger priznanega slovenskega pisatelja Pavla Golie, čigar otroške igre žanjejo vedno odlične uspehe. Premiera tega dela bo na veliko noč. Režira Rasberger. Zaposleni so: Barbičeva, Gorinškova, Starčeva, Dragutinovićeva, Gorinšek, Harastović, Medven, Skrbinšek, Rasberger, Grom, Verdonik, Crnobori, mali Mohor in drugi. Opozarjamo, da veljajo pri tej otroški predstavi znižane cene.

OSVOBODITE NAS SKRBI GLEDE NOG!

Za velikonoč boste zanesljivo elegantno in diskretno oblečeni, ako si nabavite nogavice z gornjim zaščitnim znakom.

Nevarnih brzin ni

Kakšne hitrosti prenese človeško telo? — Vprašanje prometa v stratosferi

V sedanji dobi naraščajočih brzin so si strokovnjaki in nestrokovnjaki že često zastavili vprašanje, katero najvišjo brzino človeški organizem še sploh zdrži.

Campbell je dosegel s svojim dirkalnim avtom v Daytonna Beachu 438.7 km na uro. Italijan Agello je lansko leto s povodnim letalom postavil brzinski rekord s 682 km na uro. V obeh primerih je šlo seveda za kratke vožnje, ki so trajale nekoliko minut. Ali bi človek lahko zdržal takšne brzine dolgo časa?

Na to vprašanje nam odgovarjajo dejstva iz narave in eksperimenti. Znano nam je, da se zemeljska krogla v našem pasu vrti okoli svoje osi z enakomerno brzino 1200 km na uro. Nihče med nami je ne občuti, čeprav ustreza sekundni brzini 360 m in je torej prilično dvakrat večja od najhitrejšega poleta, ki ga je človek doslej zmogel. Človek bi pa prenesel ne samo te, ampak tudi vsako drugo brzino. Pogoj je le ta, da bi ne naraščala ali zastajala prehitro, kajti naš organizem reagira močno le na prehitro pospešitev ali zastajanje.

Natančni poskusi so pokazali, da prenese človek le pospešitve, ki znašajo kvečjemu 30 m na sekundo. Kar je več, je njegovemu zdravju in življenju odločno nevarno. Če pa narašča brzina v mejah, ki jih organizem zdrži, tedaj si lahko privoščimo še takšno hitrost, ne da bi nam kaj škodovala.

To je zelo razveseljiv rezultat znanstvenega raziskovanja, kajti daje nam jamstvo, da ni n. pr. za polete v svetovno prostornino, ki so mogoči le na podlagi ogromnih brzin, v tem oziru nobene zapreke. Če bi tako ne bilo, bi bili vsi sodobni napori, da se ustvari raketno letalo za polete v vesoljnost, zaman. Treba je pomisliti, da potrebujemo brzino kakšnih 13 km na sekundo, če se hočemo sprostiti jeklene spone težnosti, s katero nas je zemlja prikovala nase. A tudi 13 km na sekundo bo zdržalo človeško telo, samo da se bo polagoma pripravljalo nanjo, to je z enakomerno pospešitvijo 20 m na sekundo. S takšno pospešitvijo bi že po 11 minutah dosegli navedeno potrebno brzino.

Preden pa bomo z raketami poskusili odleteti na druge planete, nam bodo ti izsledki moderne znanosti koristili za bodoči brzi promet med kontinenti v stratosferi. Na luno človek po vsej priliki še ne bo tako kmalu stopil, ker je treba poleg vprašanja brzine rešiti še nešteto drugih problemov, ki jih postavljajo takšna potovanja. Toda po stratosferi bodo ljudje potovali v masah že v nekoliko letih in za tedaj je dobro vedeti, da vzdrži človeško telo vsako poljubno hitrost, samo da ve kako naj pride do nje brez nevarnosti za svoje zdravje in življenje.

Zajci v grmovju

Velika literarna afera v sodobni Rusiji

Pred tremi leti je v Moskvi izšel roman »Zajci v grmovju«. Knjiga je zbudila veliko pozornost. Kot pisec je signiral Jakob Gansburg. Čim je knjiga prišla v promet, je avtor zaslovel širom Rusije. Vsi so videli v njem zvezdnika na nebu ruskega slovstva in založba »Federacija«, ki je natisnila knjigo, je plačala avtorju visok honorar. Preskrbela mu je tudi udobno stanovanje v Moskvi, živila kakor se spodobi za znamenitega duševnega delavca, in še polletno bivanje v letovišču.

Gansburg je vse to rad sprejel. Slednjič je sedel k mizi in napisal novo knjigo. Ko pa je delo izšlo, so se oglasili kritiki, da je Gansburg prepisal cela poglavja iz romanov že davno pozabljenega predrevolucionarnega pisatelja Ljubiča-Koščurova. Gansburga so pozvali na odgovor. Pet dni je moral poslušati očitke in dajati odgovor na vprašanja tovarišev pisateljev. Slednjič so ga razkrinkali kot literarnega pustolovca, ki si je dovolil igro brez primere.

Nikoli v svojem življenju ni bil Gansburg pisateli čeprav je izdajal v letih revolucije v Kovrovu list »Zarja«, kjer je napisal nekrolog pesniku Neverovu. Gansburg je namreč popolnoma nepismen človek. Sedem let se je potikal po Rusiji prekupčeval z lesom in izvojeval tajinstven spor s komisarijatom za notranje zadeve, slednjič pa se mu je posvetilo v glavi, da more »ustvarjati kulturne dobrine«. Sreča mu je bila zvesta. V neki koči, popolnoma odtujeni človeški civilizaciji, je naletel na propadlega, bedi izročenega starega pisatelja Ljubiča-Koščurova, ki je izjavil, da je pripravljen za nekaj šilc žganja, malo koniskega mesa ter nekaj rubljev nagrade napisati Gansburgu roman. Tako so nastali »Zajci v grmovju«.

Ko je bila knjiga natisnjena, je bil Gansburg ves v gloriji. Tri leta se je šopiril s perjem obubožanega, od nikogar priznavanega pisatelja. Pri naslednji knjigi, ki jo je hotel po zgledu prve izrabiti za lastno reklamo, pa mu je izpodletelo. Ljubič-Koščurov ni mogel dohajati Gansburgovih zahtev. In ker mu je odpovedala domišlija, je kratkomalo segel po svojih nekdanjih delih ter si izposodil iz njih cela poglavja. Tako se je nepoštenje razgalilo pred javnostjo. Pokazalo se je, da v Rusiji še živijo ljudje, ki poznajo staro literaturo ter ne dovolijo prepisovati novih knjig iz že izdanih romanov Gansburg je moral na sramotni oder Obsojen je bil na dve leti ječe, Ljubič-Koščurov pa je prejel 5000 rubljev, ki jih je založba še dolgovala pisatelju in so ga slavnostno priznali za pisatelja »Zajcev v grmovju«.

»Literaturnaja Gazeta«, ki poroča o tej literarni slepariji piše: »Ljubič-Koščurov doživlja drugo mladost. Vesel je kakor otrok in ne ve, kako bi se zahvalil ljudem da se je smel vrniti v družbo, ki ga seveda priznava Zdaj sme zopet stvariteljsko misliti in delati.«

O Gansburgu pa so prišle na dan razne neprijetne stvari Ko je prosil za sprejem v pisateljsko združenje, je izpolnil prijavno polo v razpredelnici o poklicu z besedo: »Bilektrist« Kritika sprašuje, kako je bilo mogoče človeka, ki je z eno samo besedo izpričal svoje nesposobnosti, sprejeti med pisatelje? Kako se je mogel »bilektrist« skriti v pisateljsko društvo kakor zajec v grmovju? Kritik Olšanski na pravi: »Kako se je zgodilo, da je sedemdesetletni starec po naročilu napisal roman, ki ga je vsa javnost sprejela kot sveže in mladostno delo? Zdi se, da se je tudi v ruski literaturi vgnezdilo merilo, ki napravlja vse pridobitve revolucije problematične«...

Novinar in sportnik

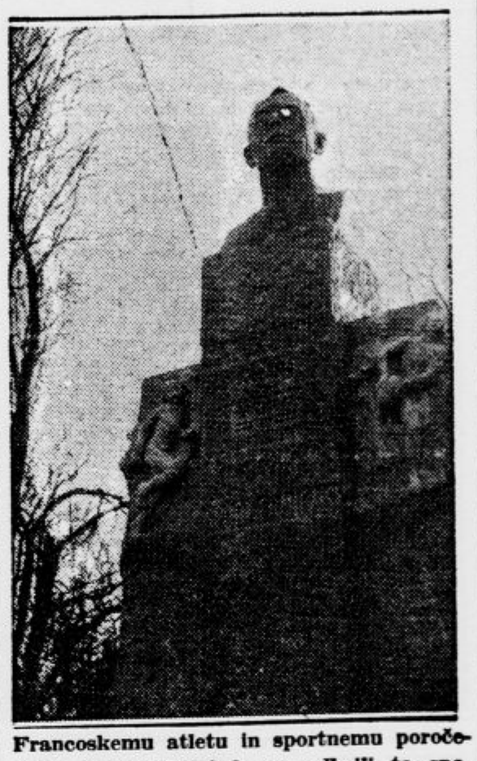

Francoskemu atletu in sportnemu poročevalcu Frantz-Reichelu so odkrili ta spomenik

Nenavaden roparski umor

Ženska je pregovorila slabiča, da je izvršil gnusen zločin

V Parizu so našli pred kratkim v kopalni kadi umorjeno gospo Herelovo, ženo premožnega trgovca. Zločinec jo je umoril v najetem stanovanju, kjer je imel z njo ljubavni sestanek, in jo je po umoru oropal. Imel je poleg tega dovolj drznosti, da je po zločinu šel v njeno stanovanje, kjer je ukradel njen dragocen kožuhovinasti plašč in ga odnesel s seboj.

Pierre Nathan v bruseljski pravosodni palači

Kljub temu je imela policija mnogo dela, preden je pojasnila dogodek. Morilec je bil namreč dovolj previden, da je zabrisal vse sledove za seboj. Nihče ga ni videl in nihče ni mogel dati o njem potrebnih podatkov. Morda bi mu kriminalna policija nikoli ne prišla na sled, da se ni našel v stanovanju Herelove dnevnik, v katerem so stale opazke, ki so policiji pomagale izslediti zločinca.

Gospa Herelova je namreč živela burno razgibano življenje. Ker je imela denarja in vsega drugega v izobilju, se je kretala v vseh mogočih zabavnih družbah. Imela je toliko moških znanj, da si je zaradi točne evidence zapisovala imena in sestanke v dnevnik. In prav to je prišlo v tem primeru na pomoč policiji.

Morilec je 26letni sin znanega belgijskega industrijca Peter Nathan, ki so ga detektivi prijeli v nekem bruseljskem nočnem lokalu, kamor se je zatekel s svojo ljubico, svetlolaso in modrooko Marijo Luizo Gerinovo, imenovano Malou Nathan je bil znan v pariškem in bruseljskem svetu Starši in tudi njegova babica ki ima v Parizu veliko trgovino, so ga izdatno podpirali. Približno pred šestimi meseci pa je ukradel svoji babici izredno dragocero ogrlico ter jo prodal. Rodbina je rešila to zadevo v svojem krogu, in sicer tako da je izključila nadebudnega potomca iz svoje srede. Istočasno so vzeli Petru Nathanu del dohodkov, s katerimi je dotlej razpolagal. Določili so, da mora 26letnik odpotoval v Južno Ameriko in si tam preskrbeti službo, ki ga bo naučila rednejšega življenja. Starši so namreč vedeli, da je Peter v jedru dober človek, ki je zašel na krivo pot samo zaradi prigovarjanja ljubice Gerinove, od katere so ga hoteli ločiti za vsako ceno.

Nathan je res odpotoval v Južno Ameriko, kjer pa je ostal samo nekaj dni. Z isto ladjo, ki ga je odpeljala čez Ocean, se je vrnil nazaj v Evropo, kjer si je skušal ustvariti pozicijo kot provizijski zastopnik. Toda ta kruh je bil grenak in tenek. Za mondeno prijateljico dohodki, ki so mu jih donašala zastopstva, niso zadoščali in tako se je Nathan znašel v dilemi. Gerinova ga je jela nagovarjati k umoru. Tri dni pred zločinom sta se pripeljala skupno v Pariz in sta se nastanila v nekem elegantnem hotelu. Nathan se je hotel pri čaju ob petih popoldne seznaniti z žensko, ki bi jo lahko okradel, da bi preskrbel denarja svoji ljubici. Toda te priložnosti ni našel. Pač pa je srečal gospo Herelovo, ki je plesala z njim in se je dogovorila za poznejši sestanek. Še tisti večer sta se našla v najetem stanovanju, kamor sta prišla pozneje še dvakrat. Pri tretjem sestanku je Nathan izvršil svoj

Marija Luiza Gérin

naklep. Zaklal je Herelovo, jo oropal in zbežal s plenom k svoji ljubici, ki mu je grozila, da ga bo v nasprotnem primeru zapustila. »Malou« je bila tako pohlepna na dragulje, da si je še na večer po zločinu obesila nakit, ki ga je Nathan uplenil svoji žrtvi. Po storjenem činu se ji je Nathan izpovedal, ona pa se je delala, kakor da se ni nič zgodilo.

Značilno je tudi, da sta imela dan pred umorom Nathan in Gerinova glasan prepir, v katerem sta pozvala stražnika, da je napravil konec burnim scenam Ko je vstopil stražnik, sta se ravno pretepala in sicer tako učinkovito, da sta bila vsa modra od udarcev Pierre Nathan priznava, da je umoril gospo Herelovo iz ljubezni do svoje »Malou«, ki mu je dejala, da se mu bo izneverila, če ji ne prinese takoj nakita in denarja.

Gospodje!

Moderni vzorci blaga za spomladanske obleke

so dospeli. Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Avtomatično merjenje temperature v stratosferi

Aerološki zavod v Slutsku pri Ljeningradu je napravil v nedeljo nov poskus z avtomatičnim stratosfernim balonom. Balon je dosegel višino 21.000 m. Aparati so delovali brezhibno, vzlet in pristanek na zemlji se je izvršil brez najmanjše motnje.

Komisija, ki je pregledala aparate po pristanku na tleh, je ugotovila, da je znašala temperatura v višini 8900 m 50 stopinj Celzija. Potem se je začel mraz krčiti. V višini 21 km je kazal toplomer le še 40.7 stopinj Celzija. Poročila o temperaturi, o zračnem pritisku, vlagi v zraku, so prihajala avtomatično na zemljo, kajti balon je imel s seboj oddajni radio aparat.

Petelinji greben na ženski glavi

Takšna je najnovejša moda ženskih las v Parizu

PRAVKAR IZIŠLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVLJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIOBČUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: Filmska umetnica KAMILA HORN

Naslovna slika: POMLADANSKO PREBUJENJE (Foto)

ALI JE GOBINEAU RODIL HITLERJA? (D) — SONČNE KOPELI ZA ŽELODEC — »VIŠINSKA« PRESKUŠEVALIŠČA ZA LETALSKE MOTORJE — NAHAJALIŠČA RADIJEVIH RUDNIN — Miroslav Adlešič: AKUSTIKA V STAVBARSTVU (2) — I. Koštiál: »PRAVOSLAVEN, PRAVOSLAVJE« — PRVO VIŠINSKO ZDRAVILIŠČE — TEHNIČNI OBZORNIK (Izumitelj avtomobila - tkc) — ODKOD ŽIVLJENJE? (pk) — PARADOKSI O SREDNJI IN VZHODNI EVROPI — SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA — Ivan Podržaj: POSTELJA ŠT. 7 (Iz zasebnih zapiskov) — Margita Matches: DIVJI PARADIŽ (11) — ALI ŽE VESTE — FOTOSKULPTURA, FOTOGRAFIJA TREH DIMENZIJ (jgk) — ČLOVEK IN DOM (Učinkovitost barv v stanovanju - u — Likalniki na plin - tnj) — NEKAJ ZA VSE — LEPO OBNAŠANJE — NAŠA PROPAGANDA — UČINKOVIT PROTISTRUP — ŠAH — ZA MISLEČE GLAVE — RISARSKA UGANKA — ANEKDOTE — Na platnicah: HUMOR (Adamson in Behacelj)

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din.

TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Izdajalci v lastnem uradu

Policija ovira delo preiskovalne komisije v aferi Staviskega — Lepa Arletta šiva v zaporu platnene vreče — Nova apaška figura

kj — Pariz, 27. maja.

Ne mine dan, da se ne bi preiskovalna komisija pritožila zaradi zavlačevalnega postopanja policije v aferi Staviskega. Obroč, ki ga tvorijo sokrivci velikega sleparja, je skoro neprobojen. To je opazil tudi že preiskovalni sodnik Ordonneau, ki je te dni izjavil novinarjem, da ima izdajalce v lastnem uradu. »Komaj sem bil odredil preiskavo v stanovanju nekega osumljenca«, je dejal Ordonneau, »že je bila dotična oseba obveščena, kaj se bo zgodilo.« Preiskava postaja spričo takšnih dejstev čedalje bolj vodena, v mnogih primerih naravnost nemogoča. Ordonneau je prepričan, da je tudi sam obdan z vohuni Staviskega mafije, proti katerim je vsaka borba že vnaprej obsojena na neuspeh.

Od policijske preiskave si v teh okoliščinah preiskovalna komisija ne obeta posebnih uspehov. Lov za dragulji Staviskega se nadaljuje. Za to reč se je začela zanimati javnost v takšni meri, da se je javilo oblastim nešteto amaterskih detektivov, ki hočejo nesebično podpirati preiskovalno komisijo pri njenem delu. Že sama stvar z dragulji je tako rafinirano razpredena, da nudi dovolj snovi za romantično-detektivski roman. Poglavitne osebe dejanja so kajpada apaši, plesalke, akrobati in slična druščina.

Lepa Arletta Staviska pa preživlja medtem v ječi težke dneve. V celici »Petitte Roquette«, kjer je zaprta, ji sveti podnevi in ponoči električna luč, da ji prežene vsako samomorilno misel, ki bi se je polotila Njena celica je neprestano pod nadzorstvom. Arletta je popolnoma brez denarnih sredstev. Zavarovalnice, kjer je bil Stavisky zavarovan za primer naravne ali prostovoljne smrti, nočejo izplačati niti centima zavarovalnine, za zadevno pravdo pa zdaj ni časa ne priložnosti. Da bi si krajšala čas, obenem pa kaj zaslužila, šiva lepa Arletta v zaporu platnene vreče za oblance, na katerih spijo jetniki. Vodstvo preiskovalnega zapora ji to delo honorira z dnevnim zaslužkom 1.50 fr. Ta vsota se ji vsak dan izvršenega dela vpiše v dobro.

Ko so Arletto odvedli v ječo, je imela še 40.000 frankov gotovine. Ta denar pa so si razdelili upniki. Za pogreb Staviskega v Chamonixu je bilo treba plačati 3000 frankov ostalo so pobrali drugi. Otroka velesleparja, ki sta že mesec dni brez materinega nadzorstva, bodo prihodnji teden izročili dobrodelnim ustanovam v oskrbo in vzgojo. Zelo značilno je obnašanje sojetnic proti Arletti v zaporu. Njen zagovornik Moro-Giafferi se je pritožil, da je Staviska izpostavljena najpodlejšemu obrekovanju sojetnic, ki so jo celo večkrat opljuvale. Vodstvo jetnišnice pa noče ničesar ukreniti v njeno zaščito, ker bi zaradi vsakega izboljšanja vzrojila francoska javnost.

Poleg »Joa z belimi lasmi« se je pojavila še neka druga apaška figura, namreč član pariškega podzemlja Angelo. Ta mož je pred nekaj leti pobegnil iz Pariza v London, ker mu je bila francoska kriminalna policija zaradi raznih deliktov za petami.

Izpričano je, da je vzdrževal Angelo zelo tesne zveze s Staviskim, posebno značilno pa je to, da je »Jo z belimi lasmi«, preden se je javil policiji, izročil Angelu zavoj listin in predmetov, ki bi lahko obremenili mafijo Staviskega. Jo je zaradi te transakcije potoval letos osemkrat iz Pariza v London. Zdi se tudi, da so ti obiski v neki zvezi z umorom sodnega svetnika Princeja, ki je razpolagal s fotografijami nekaterih kompromitujočih slik. Če je ta domneva pravilna, bi bilo iskati ključa k Princejevemu umoru v Londonu in ne več v Parizu. Notranje ministrstvo je zaradi tega prosilo angleško policijo, naj ji pomaga eruirati Angela, ki se gotovo skriva med londonskimi zločinci.

Krsto s truplom Staviskega, ki so ga izkopali v Chamonixu, so prepeljali iz Lyona v Pariz, kjer so ga ponovno obducirali

Smrt Edisonovega sodelavca

Iz Washingtona poročajo, da je umrl 76letni inženjer za električno stroko in mnogoletni sodelavec Edisona major Williams Hammer.

Dobiček bodo delili

Bolgarski minister za trgovino in industrijo je predložil sobranju nov zakonski osnutek o delavskih pogodbah. Prvič v zgodovini Bolgarije se dogaja, da predvideva zakonski osnutek udeležbo delavcev na dobičku gospodarskih podjetij.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ

da je na vsem svetu 2 in pol milijona slepcev med njimi jih je največ v Egiptu;

da je ruska vlada odlikovala slovitega akademika prof Pavlova z redom in avtomobilom ameriškega tipa Lincoln;

da imajo v Hollywoodu akademijo za filmsko stroko.

da je v Stolnem Beligradu na Madžarskem neka epileptična ženska napravila v sobi grmado iz pohištva polila les s petrolejem in planila v ogenj, ki jo je oglodal do zoglenelih kosti;

ANEKDOTA

Neka nemška vdova je imela sina, ki so ga bili za Friderika Velikega potrdili k vojakom. Ker pa ni imela nikogar, ki bi vodil obrt, je sklenila osebno izročiti prošnjo tedanjemu vladarju. Počakala je nekega dne v Sanssouciju, da je prišel Friderih Veliki mimo.

Vladar je bil v družbi višjih častnikov in se je pripravljal, da sede na konja. Tedaj se mu je vdova približala in mu izročila napisano prošnjo. Vladar je prošnjo pazljivo prebral in ko jo je zopet zganil, da bi jo spravil, je rekel:

»Kaj pa hočete prav za prav od mene? Fantu bo dobro delo, če se bo pri vojakih kaj naučil. Saj vidite mene in moje spremstvo, da se počutimo v uniformi prav dobro.«

»Saj to je ravno tisto,« se je vmešala vdova, »vi gospodje se niste ničesar učili, moj sin pa je izučen mizar!« Friderik Veliki se je tem besedam nasmehnil in je ugodil prošnji.

VSAK DAN ENA

Zobar na lovu za slonovo kostjo (»Razzle«)

Sport

Občni zbor SK Mure

Nedavno se je vršil redni letni občni zbor SK Mure v Murski Soboti, ki je tekom svojega desetletnega vsestranskega udejstvovanja dosegla prav lepe uspehe po svoji močni hazenski družini, ki je dosegla časten naslov prvaka Slovenije, v mednarodnih tekmah zmagala nad prvakom Italije in dosegla najboljši rezultat proti prvaku Čehoslovaške. V svoji sredini ima tudi državnega prvaka v tabletenisu, ki je vedno častno zastopal barve kluba na raznih turnirjih.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Arvai, ki se je zahvalil v imenu kluba vsem, ki so pripomogli k tako odličnemu napredku kluba. Nato je podpredsednik g. Peterka v obširnem poročilu podal uspešno delovanje kluba v preteklih desetih letih. Iz poročil ostalih funkcionarjev je razvidno uspešno in vsestransko delovanje kluba.

Nogometna statistika beleži 24 javnih, in sicer 17 prijateljskih in 7 prvenstvenih tekem. Od teh 16 dobljenih, 2 neodločeni in 6 izgubljenih. Score 93:55 v korist kluba. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel klub 42.366 Din skupnega denarnega prometa.

Po poročilih posameznih funkcionarjev se je vršila volitev upravnega odbora. Enoglasno je bil izvoljen tale odbor: predLipič Arvai, Vincenc, I. podpredsednik Lipič Josip, II. podpredsednik Adanič Josip, I. tajnik Peterka Raoul, II. tajnik Gorički Štefan, blagajniki Cvetko Oton, Vukan Štefan in Fürst Gustav, gospodar Debelak Štefan, gospodarjev namestnik Kardoš Ivo. Odborniki: Hirschl Koloman, Dittrich Edvard, Heimer Oskar, Norčič Bela, Nadai Ladislav, Ševančec Ludvik, Hahn Izidor, Štivan Ernest, Fürst Aladar, Kemeny Ferry, Vezir Geza, Puhan Nikolaj. Načelnik prireditvenega odseka Frim Ladislav, načelnik nogometne sekcije Turk Josip, načelnik table-tenis sekcije in lahkoatletske sekcije Nemec Janez, načelnik smučarske sekcije Horvat Nikolaj, načelnik kolesarske sekcije Paurič Franc. Častno razsodišče: Koder Fran, Vutković Slavko, dr. Pinter Nikolaj. Pregledniki računov: Koltay Štefan, Štiftar Štefan, Celec Ferdo.

V izraz hvaležnosti za posebno naklonjenost sta bila soglasno izvoljena za častna člana g. Benko Josip, tovarnar in narodni poslanec in g. Hartner Ferdinand, industrijalec in predsednik občine.

Službeno iz OZD pri O. o. LNP Trbovlje. Za nedeljo 1. aprila se delegirajo ti-le sodniki: Zagorje: Mars, Ljubljana, igrišče Zagorje ob 15. popoldne ss. g. Marin Ludvik. Trbovlje : Ilirija, Ljubljana, na igrišču Trbovelj ob 15. ps. g. Božič Adalbert. Na velikonočni ponedeljek 2. aprila: Amater : Ilirija, Ljubljana, na igrišču Amaterja ob 16. ps. g. Lunder Dušan. Zagorje : Litija na igrišču Zagorja ob 16. ps. g. Rajtmajer Mirko.

Zbor sodnikov JLAS v Ljubljani. Odborova seja bo v četrtek ob 20. pri »Slamiču«.

ASK Primorje (Lahkoatletska sekcija). Danes od 18.30 naprej obvezen cross - country trening za vse cross - countryjaše. — **(Nogometna sekcija).** Danes ob 19. strogo obvezen sestanek v tajništvu za igralce: Starec, Jug, Bertoncelj, Zemljak, Baum, Boncelj, Hasl, Pupo, Pepček, Jež, Zemljič. Od 14.30 naprej obvezen trening za ligino prvo moštvo. Brvar gotovo.

SK Ilirija. Drevi ob 18.30 naj pridejo v posebno sobo kavarne »Evrope« gg. Janc, Stepišnik D., Ančik, Pollak, Polajnar, Kušar, Baltesar, Osterman, Habič, Miklavčič M., Jurman. — **(Lahkoatletska sekcija.)** Treningi v telovadnici na Grabnu so zaključeni. Na igrišču se bodo vršili treningi po naslednjem redu: vsak torek, četrtek, soboto s pričetkom ob 17 in ob nedeljah ob 10. Prvi trening bo 3. aprila. — **(Plavalna sekcija.)** Sestanek vsega članstva danes ob 17. v zimskem kopališču. Zaradi važnosti (otvoritev kopališča) udeležba vseh obvezna. — **(Težkoatletska sekcija.)** Opozarjajo se vsi težkoatleti, da je drevi ob 20. strogo obvezen sestanek, zlasti za rokoborce. Vsi interesenti, ki se mislijo prijaviti, naj se zglase do prihodnjega tedna v telovadnici šole na Grabnu (Cojzova cesta). Treningi so vsak ponedeljek in četrtek od 19. do 21. Za začetnike se uvede poseben tečaj. — **(Nogometna sekcija.)** Danes ob 15. strogo obvezen trening za moštvo, ki potuje v soboto v Gradec: Rožič, Svetic I., Berglez, Sočan, Varšek, Bogme, Pogačnik, Pfeifer, Slapar, Lah, Vili, Pikič, Žitnik. Jutri ob 20. v »Evropi« obvezen sestanek za isto moštvo.

ŽSK Hermes (Nogometna sekcija). Danes od 15. naprej strogo obvezen trening vseh igračev na igrišču. Ob 20. sestanek pri Kočarju zaradi nedeljskih tekem. Čebohin in Mokorel gotovo. Igra se oba dni v Mariboru.

SK Grafika. Drevi ob 19. obvezen sestanek vseh verificiranih igralcev zaradi gostovanja za praznike. Obenem se pogovorimo o novi razdelitvi treningov in o pomladnem prvenstvenem tekmovanju.

SK Mars. Danes ob 20. strogo obvezen sestanek prvega moštva v klubski sobi zaradi gostovanja.

Tenis sekcija SK Celja bo imela članski sestanek danes ob 18.15 v klubovi sobi v Celjskem domu. Vsi in točno!

Smuški stafetni tek na Pokljuki. Kakor smo že poročali, priredi Smuški klub Ljubljana na progi 4×10 km medklubski stafetni tek s startom 2. aprila ob 8. pri svojem domu na planini Goreljek. Prijave brez prijavnine sprejema klub do petka 29. t. m. oziroma vodstvo tekme do nedelje 1. aprila. Snega je še preko 150 cm (zrnat). Osobito za tekmovalce, ki Pokljuke docela še ne poznajo, bo prireditev nudila mnogo zanimivosti in se bodo lahko prepričali o najsijajnejših smuških terenih, kar jih imamo pri nas za tek. —

Smučarski klub Ljubljana. Važen sestanek tekmovalcev drevi ob 18.30 v klubski sobi. Vsi in točno!

Tekma v smuku in alpinski smuški tečaj na Okrešlju. Vsem udeležencem tečaja na Okrešlju kakor tudi tekmovalcem tekme v smuku s Savinjskega sedla na Okrešelj, ki bo na velikonočni ponedeljek 2. aprila, sporočamo, da bo odhod v nedeljo 1. aprila ob 8. zjutraj z avtobusom od hotela Skoberne v Celju. Funkcionarji tekme se vozijo z mestnim avtobusom ob 16.40 iz Celja. Vsak avtobus vozi samo do Luč, ker je od tam naprej cesta od zadnje povodnji Savinje precej raztrgana in je treba kake pol ure peš, nakar se presede v drug avto, ki prepelje posetnike Okrešlja v Logarsko dolino. Povratek bo na isti način, tako da bodo zunanji gostje še pravočasno dospeli do večernih vlakov v Celje. Povratek udeležencev tečaja bo v nedeljo dne 8. aprila z avtomobilom in zadnji del peš do Luč, od tu s poštnim avtom do postaje Šmartno ob Paki ter z vlakom v Celje. Izgleda, da se bo vreme drugi teden zboljšalo in bodo posetniki Okrešlja imeli praznike ali tečaj ob dobrem snegu in višinskem solncu. V zadnjih dneh je na Okrešlju zapadlo čez pol metra novega snega na staro podlago 1 meter. Pot na Okrešelj je skoro do polovice snega prosta in ni nevarna. Udeležencem tečaja se priporoča, da vzamejo s seboj cepin ali vrv, smuči z dobrimi robovi in drugo.

Snežne razmere na Smrekovcu zelo ugodne. Koča je dobro založena.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje, sekcija za Dunavsku banovinu, Novi Sad, raspisuje

KONKURS

za izradu idejnih skica za podizanje svog Doma u Novom Sadu.

Nagrade su ove:
Prva nagrada 4000.— Din.
Druga nagrada 2000.— Din.
Treća nagrada 1000.— Din.

Rok predaje radova je 1. maj 1934.

Program za izradu skica može se dobiti u kancelariji Udruženja, Novi Sad, Trg Kn. Zorke 2.

Uprava J. U. U., sekcije za Dunavsku banovinu, Novi Sad. 3156

NATANČNO IN JASNO SE VIDI

na vse strani samo s pomočjo

ZEISS PUNKTALNIH NAOČAL

veled njihovega posebnega načina brušenja. Kvaliteta brezprimerna.
V izložbi optičarja vidite, če ima znamko Zeiss Punktal. Fiskanica in pojasnila »Punktal 499« se dobi brezplačno pri Carl Zeiss, Jena — ali M. Pavlović, generalni zastopnik za Jugoslavijo, Beograd, Mil. Drašković (Sremska) 9, pošt. pretinac 411. — Tel. 23-5-00.

CARL ZEISS JENA

Močan razvoj fotoamaterstva v Jugoslaviji

Časopisi so že mnogokrat opozorili javnost na velik napredek našega fotosporta. Ta napredek dokazujejo številne organizacije fotoamaterjev v oviru raznih sportnih, turističnih in drugih združenj. Dokazale so ga tudi že razne prireditve in razstave, pri katerih so se izkazali naši amaterji ne samo doma, marveč tudi na tujem. Take prireditve koristijo v prvi vrsti okusu in kakovosti amaterskih del, propagirajo pa fotosport tudi med najširšimi sloji. Tvrdka »Agfa«, ena od največjih tovarn fotografičnih aparatov in vseh potrebščin, si je stavila pionirsko nalogo, da bi za fotosport navdušila najširše sloje, ki se doslej v njem še niso aktivno udejstvovali. Kakor je v drugih deželah v obliki razpisov že ugodno rešila to vprašanje, tako bo tudi pri nas sedaj uvedla podobno akcijo ki nudi priliko, da si tekmovalci po nizki ceni pridobijo dober Box-aparat. Z oglasi v vseh večjih dnevnih in tedenskih listih ter v strokovnih glasilih se je javnost že seznanila s pogoji nagradnega razpisa. Tudi izložbe trgovcev s fotografskimi potrebščinami služijo tej akciji.

Za primer naj sledi nekaj podatkov o taki akciji v Nemčiji. Prodano je bilo okrog en milijon aparatov in statistika je dala o kupcih naslednje podatke: Med tisoč kupcev Box aparata je bilo 60 odstotkov moških in 40 odstotkov žen, in sicer 41 odstotkov iz mest, 59 odstotkov pa iz manjših krajev in vasi. Največji so bili uspehi v šolah, kakor pričajo naslednji podatki: Od 1000 učencev ki so kupili aparat, jih je bilo 36 odstotkov iz ljudskih šol, 27 odstotkov iz višjih, 24 odstotkov iz srednjih, 13 odstotkov pa iz strokovnih šol. Važno je tudi to, da je bilo okrog 94 odstotkov kupcev med samimi začetniki v fotografiranju. Iz tega se pač najbolje vidi velika važnost tega razpisa za razvoj fotosporta. Nemci so šli v statistiki še dalje ter so tudi ugotovili, za kaj so se mladi fotografi najbolj zanimali. Med tisoč slikami je bilo 29 odstotkov osebnih in skupinskih, 28 odstotkov raznih živalskih, 24 odstotkov pokrajinskih, 19 odstotkov pa stavbinskih slik. Posebno številno so bile zastopane slike iz raznih panog sporta in razvedril v naravi. Tudi slike iz družinskega življenja so številno zastopane, ker so pač zvezane s spomini na dom, na mladost itd. Po enem letu pa so ugotovili, da se je že 37 odstotkov novih fotoamaterjev priključilo raznim fotoklubom, da bi se tam izpopolnili v lepem sportu in s svojimi izdelki ob raznih razpisih dobili nove nagrade.

V Jugoslaviji je ta razpisna akcija šele v začetku in o njej seveda še ni podobnih podatkov. Vodi pa se točna statistika in bodo uspehi razpisov v naši državi pozneje objavljeni. Doba razpisa je zelo ugodna, kajti za velikonočne praznike in pozneje v lepih pomladanskih dneh bo mnogim omogočeno, da si po nizki ceni nabavijo toliko zaželjeni fotografični aparat in da z njegovo pomočjo postanejo vneti fotoamaterji.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Občni zbor stanovanjskih najemnikov

Ljubljana, 28. marca.

Ob skrajno slabi udeležbi se je vršil snoči občni zbor stanovanjskih najemnikov, ki ga je otvoril predsednik g. Drago Čeferin. Po kratkem pozdravnem nagovoru je predsednik zlasti tožil, da oblasti nimajo pravega razumevanja za socialne težnje najemnikov. Stanarina se pri večsobnih stanovanjih ni izpremenila, za stanovanja z eno sobo ali dvema sobama pa še stalno narašča.

Sledilo je poročilo tajnika g. Kobala Josipa. V preteklem poslovnem letu je društvo sodelovalo v narodnem odboru in podpisalo spomenico na Nj. Vel. kralja. Deputacije, ki je spomenico izročila na dvoru, sta se udeležila društveni predsednik in tajnik. To priliko sta porabila za sprejem pri ministru g. Puclju, kateremu sta obrazložila težek položaj stanovanjskih najemnikov. G. minister je izjavil, da se bo stanovanjsko vprašanje rešilo šele z decentralizacijo državne uprave. Društvo najemnikov je v težkem položaju še zlasti zaradi tega, ker vladajo med društvi najemnikov po vsej državi razni spori zaradi katerih ni moči izvesti enotne organizacije, ki bi se uspešno mogla postaviti v bran proti raznim zaprekam. Najemniki sami pa društvu kakor je pokazal današnji skandalozno obiskani občni zbor, ne pripisujejo dovolj velike važnosti. — Za tajniškovim poročilom je blagajnik na kratko podal finančno stanje društva, ki je imelo 18424 Din izdatkov in prejemkov 18.549 Din.

V imenu nadzornega odbora je predlagal g. prof. Vladimir Lapajne razrešnico s pohvalo, ki je bila soglasno sprejeta. Nato je predsednik g. Čeferin predlagal spremembo nekaterih točk pravil, da se naj pristopnina zniža od 20 na 10 Din in da se naj v bodoče ne sklepa več z dvetretjinsko večino, ampak z absolutno večino, ker se občnih zborov udeležuje premalo članov. Obe spremembi pravil sta bili soglasno sprejeti.

Pri volitvah je bila izvoljena kompromisna lista z naslednjimi odborniki: Čeferin Drago, trg. zastopnik, Čotar Anton, uradnik PZ in občinski svetovalec, ing. Otahl, višji tehnični svetnik, Kravos Vladimir, tajnik Nar. strok. zveze, Sedlar Iv. banovinski uradnik, Mlejnik Rajko, finanč. inspektor v p., Martelanc Milka, urednica ženskega sveta, Sviligoj Josip, višji davčni upravitelj v p., namestniki: Jugovič Jurij, drž. up., Brecelj Alojzij, višji strežnik v p.; namestniki: Jugovič Jurij, drž. up., Kobal Josip, strokovni učitelj. Virant Ivan, finančni nadkomisar, Vertačnik Pavel, krojaški mojster, Lapajne Vladimir profesor; nadzorstvo: Jakob Božič, drž. up., Pirc Andrej, drž. up., Šimic Anica, gostilničarka, za namestnika pa Badiura Jožko, višji kontrolor.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8 vrsta padavin.
Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

28. marca

Ljubljana 7, 761.4, 7.8, 67, mirno, 10, 6.4, dež; **Ljubljana** 13, 759.7, 11.4, 46, ENE1, 10, —, —; Maribor 7, 761.6, 5.0, 80, mirno, 10, —, —; Zagreb 7, 761.5, 8.0, 70, mirno, 10, —, —; Beograd 7, 760.6, 8.0, 80, ESE2, 5, —, —; Sarajevo 7, 761.7, 5.0, 90, mirno, 10, —, —; Skoplje 7, 759.8, 7.0, 70, mirno, 7, —, —; Split 7, 756.1, 13.0, 60, ENE1, 0, —, —; Kumbor 7, 757.6, 12.0, 90, NW4, 1, —, —; Rab 7, 759.6, 10.0, 60, mirno, 0, —.

Temperatura: Ljubljana —, 7.4; 12.4, — Maribor 12.0, 4.0; Zagreb 13.0, 8.0; Beograd 16.0, 6.0; Sarajevo 12.0, 4.0; Skoplje 20.0, 4.0; Split 20.0, 12.0; Kumbor — 11.0;

OGLAS V „JUTRU“ JE SREDSTVO KI POMAGA V VSEH POSLOVNIH TEŽAVAH

GOLAŽ EKSTRAKT
Za Din 4.— zadovolji 8 oseb
»Ekstrakt družba«
Ljubljana
Gosposvetska c. 8

Bodite sodobni!
Brijte se moderno
T. J. BREZ VODE,
BREZ MILA,
BREZ ČOPIČA,
in dolgega zoprnega mlenja.
z RAZVITE-KREMO
Majhna količina kreme, ki se v hipu razmaže po obrazu zadošča takoj za brezhibno britje, a koža postane idealno mehka in sveža.
RAZVITE
se dobi v vseh boljših parfumerijah. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
MILOVANOVIĆ I BRAT, BEOGRAD,
Knez Mihajlova 39 3076 Telefon br. 21-124.

Starejšim osebam revmatične bolečine
zagrenjujejo stare dni. Vsem, ki trpite na bolečinah v kosteh, zbadanju, ishiasu, zobobolu, glavobolu priporočamo masažo.
ALGA
Za masažo je dobra
MASAŽA Z ALGO VAS KREPI. ALGA JE ZA STARE LJUDI PRAVA BLAGODAT. ALGA SE DOBIVA POVSOD
R. S. Br. 18.117/33

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljeni oče, stari oče, stric in tast, gospod

Ignacij Volk

zasebnik

dne 27. t. m. previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v četrtek, dne 29. marca 1934 ob 16. uri izpred mrtvašnice, Vidovdanska cesta št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. marca 1934.

3139 **Žalujoči ostali.**

ZAHVALA

Za prisrčne dokaze iskrenega sočutja ob nenadomestljivi izgubi naše dobre mame

JERICE GOGALA

izrekamo najsrčnejšo zahvalo. Globoko zahvalo dolgujemo čč. duhovščini, predvsem g. misijonarju Berlecu za njegove tolažilne besede. Posebej se zahvaljujemo g. dr. Volavšku za veliko skrb, ki jo je imel pri zdravljenju pokojnice, čč. sestram Zavetišča sv. Jožefa in gospej Amaliji Jernejc pa izrekamo nepozabno zahvalo za njihovo požrtvovalno in skrbno postrežbo. Iskreno se tudi zahvaljujemo gg. pevcem — akademikom in učiteljiščnikom — za ganljivo petje. Številnim darovalcem vencev in cvetja in vsem mnogoštevilnim, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti, — iskreni Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 28. marca 1934.

3141 **Žalujoči sinovi.**

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh

ZA POMLAD
Zakaj TIVAR obleke?
ZATO, KER SO LEPE, DOBRE IN
cenene.
Izdelujemo obleke
ZA VSO DRUŽINO
Prosimo Vas, da se o tem prepričate v naših prodajalnah
TIVAR
OBLEKE

II. R.: 15

Krinka proti krinki

Roman

Mr. Young je bil slišal zadnji vzklik, ki se je očitno obračal proti njemu. Imel je tenak posluh... in je poznal zver, ki ji je ime občinstvo. Ta zver je terjala svojo žrtev... in si je bila izbrala njega... in... o, nedoslednost... Young se je mahoma začutil užaljenega.

A Young jim je bil kos, kakor krotilec tigru.

Visoko se je vzravnal. Ves obraz se mu je zasvetil. Stisnil mi je roko, kakor da bi mu bil rešil brata. Njegove notranje kletve proti meni se se mu na ustnicah izpremenile v blagoslov... in že se je obrnil:

»Nu, gospoda... gospoda moja...« Napolnil si je pljuča z zrakom, da so se mu prsi napele kakor jadro, in zanosno vzkliknil: »... ali vam nisem takoj rekel?!... Med potniki — tat? Ha... ha.. Nezmisel... Nezmisel... Vesela reč je bila pa le ta preiskava... kaj ne, gospoda?... Imenitna šala, zabaven spomin za življenje.«

Vesel obraz je bil vsa Youngova rešitev, zakaj če bi bil pokazal resnega, bi si ga bili potniki tolmačili kot nezaupnico proti sebi.

»A kje je denar?!« se jih je oglasilo kar nekaj hkratu.

»Gospoda, keeper se je očividno zmotil. Drevi bo moral še enkrat preveriti svoj račun. V blagajni je moralo biti manj, nego je mislil. Taka zmota je zmerom mogoča...«

Vse se je gnetlo v bar. Samo pater se je nekoliko obotavljal.

»Ali, velečastiti, menda se ne mislite izvzeti?«

»Velečastiti, ne zapustite svojih ovčic!«

Z ljubeznivo vnemo so zvabili patra v bar. Tu se je ustavil njegov prvi pogled na meni. Stopil je proti meni... v prvem trenutku mi je kar srce zastalo. A velečastiti je samo iztegnil roke in stisnil moje...

»Oh, velečastiti...«

»Prositi vas moram za odpuščanje. O. James Godefroy ne nosi rad krivde na vesti...«

»Oh, velečastiti...«

»Za majhen čas sem mislil... nu... saj veste, Mr. Svendrup, kaj sem mislil... Veseli me, da sem se motil... Vse nas veseli...«

»Aha! Velečastiti je mislil, da sem jaz okradel blagajno?«

Velečastiti je povzdignil oči proti nebu in vzneseno vzkliknil: »Odpusti mi, o Bog! Tudi jaz sem samo grešen in zmotljiv človek.«

Kaj je pomenilo to priznanje? Izključeno je bilo, da bi ga resnično pekla vest. Njegove oči so bile še vedno trde in mrzle, ko mi je stiskal roke, in nobene skesanosti ni bilo videti v njih... Izraz teh oči je bil bolj podoben skritemu zmagoslavju... Zmagoslavju nad čim? Zaradi česa, moj Bog?!

Belil sem si glavo, in ker nisem našel ničesar, kar bi bilo moglo opravičiti njegovo skrito veselje, sta se me lotila nervoznost in nemir. Od nekod je padala name senca nevarnosti. Senca, ki nisem videl, s katere strani prihaja.

Z razbijajočim srcem sem sédel k točilnici in urno zvrnil kozarec whiskyja. Pater je sedel nekaj stolcev od mene. Druge glave so mi zakrivale njegov obraz, a vendar mi je grozeče visel pred očmi...

Razpoloženje je bilo res živahno. Od prvega kozarca smo bili prišli do tretjega.

In zdajci je o. James Godefroy iztegnil roko, da bi trčil z menoj.

O. Jamez Godefroy je moral daleč iztegniti roko, da je dosegel moj kozarec, in jaz sem moral storiti takisto. Oba sva se sklonila naprej... Strmel sem mu v oči in se zdajci zgrozil... A tisti mah je pater že postavil svoj kozarec na mizo, da se je žvenketaje sesul, in zakričal:

»Zahvaljen bodi!...« Dokončati pa ni utegnil, zakaj nekaj krikov je hkratu udarilo vmes. Trde, koščene roke so kazale na moj komolec. Še danes jih vidim pred seboj, te neusmiljene, obtožujoče roke!

Moj Bog, kaj je to? Kaj je bilo z mojo roko?...

Šele zdaj sem opazil strahoto... Manšeta mi je bila pogledala iz rokava, in izza bele manšete so štrleli... dolarski bankovci...

Young me je kakor strela zgrabil za roko. Držal jo je kakor v železnem primežu. Tu pa tam je kdo zastokal. Steklenica s sodavico je glasno, zategnjeno sičala... Keeper se od strmenja ni spomnil, da bi bil izpustil pipo...

In Young je jemal iz moje manšete... bankovce... bankovec za bankovcem... in nazadnje še cel, strnjen sveženj.. da, to je bil ukradeni denar.

Jaz sem bil tat... jaz... jaz.

»Gospod Svendrup, aretiram vas...« je rekel Young, in v glasu mu je zvenelo brezmejno zmagoslavje.

Oči so mi prestrašene zblodile na okoli. Glave in pesti so me obdajale kakor stena... kakor grozeč, neizprosen zid.

Prijel sem se za vrat. Bilo mi je, kakor da bi me dušilo. Moj Bog, to pot sem bil prelisičen... ujet! Spomnil sem se vsebine svojega kovčega, in moja groza je zrasla v neizmernost.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

MALE OGLASE

za velikonočno številko „JUTRA"

KI BO IZŠLA ŽE V SOBOTO ZJUTRAJ BOMO SPREJEMALI

DO PETKA ZVEČER!

Potniki

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Agilne zastopnike za dva življenska predmeta brez konkurence, iščeta za srez: Kranj, Kamnik, Radovljica, Ljubljana, Logatec. Ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod značko »Marljivi«. 9510-5

Potnika za prodaje bonbonov in čokolade sprejme vpeljana tvrdka. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Delaven«. 9575-5

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisarniško moč po možnosti samskega uradnika, popolnoma zmožnega nemške in slovenske korespondence, strojepisja in nemške stenografije, sprejmem na deželi. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Uradnik«. 9391-1

Perfektno frizerko sprejme takoj salon »Eva« v Mariboru. 9566-1

Salon »Chic« v Wolfovi ulici 3, sprejme spretno modistinjo ki je sposobna tudi postrežbe. Mesto je stalno. 9576-1

Klavirista prvovrstnega, s stranskim instrumentom: flavta, oboe ali viola, sprejmemo. Ponudbe poslati na Dubrovački Kurorhestar. Nastop takoj. 8645-1

Osebo za razvažanje kruha prednost ima trg. pomočnik z dobrimi spričevali in s kavcijo, iščem. Starost od 21—30 let. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pekarna«. 9536-1

Mlajšega brivskega pomočnika s plačo po sposobnosti, v stalno službo takoj sprejme Štefan Ocepjnik, brivec v Kranju. 9514-1

Mlado dekle vaneljivo in pošteno — iščem za kuhinjo in gostilno. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 9535-1

Sprejmem pletilje izurjene v izdelovanju jumperjev in nogavic na ploščnatem stroju. Krapec, Zagreb, Trakovčanska 21. 9031-2

Hotelsko kuharico perfektno, z dobrimi spričevali, sprejmem v restavracijo v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Perfektna kuharica«. 9571-1

Vajenca in pomočnika takoj sprejme K. Temel, sedlar, tapetnik in avtoličar, Dravograd. 9146-1

Ljuba Jurković:

(Ilustriral V. Mazi)

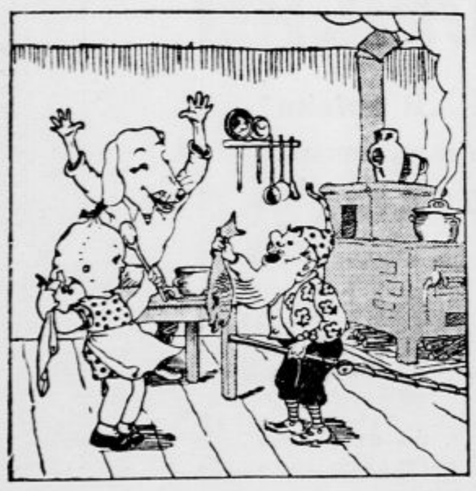

40

Šarik in Lili sta se v svetilniku kar udomačila. Opravljala sta razna hišna dela: Lili je kuhala, Šarik je pa pral in brisal posodo, in tako so bili vsi zadovoljni s pridnima gostoma. Bisernik je lovil ribe in jih prinašal Lilici, da mu jih je pekla.

Vajenci-ke

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Fotograf. vajenca ki se je že nekaj časa učil, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 9533-44

Avto, moto

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto znamke Talbot, štirisedežen, dobro ohranjen — in **motorno kolo** znamke B. S. A. ugodno naprodaj. Pojasnila daje M. Berdajs, Maribor, Trg svobode. 9398-10

6cilinderski »Steyr« petsedežni voz, skoraj nov poceni naprodaj. Pojasnila daje W. Pavlaković, Zagreb, Svačićev trg št. 12. 9564-10

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moško kolo (štrapacno) poznane znamke kupi Kolinska tovarna hranil d. d., Ljubljana. — Kolo naj se pripelje v tovarno na ogled. 9548-11

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjša znesek 12 Din

Naobražen fant išče službo točilca ali strežnika. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 9525-2

Blagajničarka s prakso tudi v pisarni, verzirana v strojepisju in korespondenci, gre tudi v sezonsko službo — ali k boljši družini k otrokom, kamorkoli in čimprej. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« na Jesenicah pod »Vestna« 9511-2

Ključavničar mlinar in šofer — vajen električnih instalacij, tehnično izobražen, z znanjem perfektne nemščine, želi čimprej službo. Dopise na naslov: Zupanek, Domžale. 9412-2

Gospodična zmožna meščanske in kmetske kuhinje ter posvarljanja boljših sob, likanja perila, vajena voditi samostojno gospodinjstvo, gre tudi v gostilno. Službo nastopi takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Resna«. 9516-2

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skladišče za petrolej, izven mesta išče za takoj »Levantee«, poštni predal 339. 9553-19

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Hruške Koroške moštnice, štirileten, II. vrste po 4 Din, po železnici najmanj 25 komadov, oddaja Kmetijska družba v Ljubljani. 9417-6

Presenečenje za Veliko noč bo, če okrasite svoje mize z belokranjskimi pisanicami. Glavna zaloga v fil. trg. Kmetijske družbe v Igriški ulici 3 (za dramo), telefon 37-55. Istotam se dobi razna sveža perutnina 9416-6

Dolomitni pesek za posipanje vrtov, dvorišč, tenis in balin prostorov, dobavlja najcenejše K. Vodnik. Naroča se v Podutiku št. 25, p. Ljubljana VII ali v trgovini »Jeklo« na Starem trgu — telefon 28-45. 9406-6

Korenine od kaktusa razne kakte, lonce za pokrivanje špargelnov in več mladih sadnih dreves poceni proda Pollak, Ulenjarska ulica 1. 9225-6

Norveško ribje olje najfinejše, sveže, vedno v zalogi. Naročila točno proti povzetju. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta štev. 6. 348-6

Premog in drva ter karboparketi: Franc Slovše, Kolesijeka ul. 19, tel. 39-34. 100

Kupim

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avtomat. tehtnico rabljeno, kupim proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe z navedbo znamke in cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »St. 22«. 9465-7

Parni kotel ali lokomobilo kupim takoj. Ponudbe z opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro ohranjeno«. 9516-7

Vrednote

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **ČERNE — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Oblačila

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nov kostum za veliko postavo, prodam za 250 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9542-13

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Družabnika s kapitalom od 30—100.000 Din sprejmemo pod zelo ugodnimi pogoji v veletrgovino in podjetje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Rentabilnost«. 9470-16

Hranilne knjižice kupujemo in prodajamo ali damo na iste posojilo pod kulantnimi pogoji. »Pučka štedionica«, Zagreb. Naš zastopnik za dravsko banovino: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12 86-16

Bančne vloge kupujemo in prodajamo najkulantneje. Naročila iz province izvršujemo najzanesljiveje. Za odgovor prosimo priložiti 3 Din v znamkah. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ulica 6/II. 90-16

Vlogo Ljudske posojilnice 6000 Din prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9521-16

Prodam knjižico Zadružne zveze v Ljubljani. Pojasnila v gostilni Fritz, Tavčarjeva ulica 4. 9569-16

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišo z vrtom zelo pripravno, v Domžalah prodam. Vprašanja na naslov: »Dežela«, poštni predal 101, Ljubljana. 9314-20

Majhno hišico z nekaj zemlje prodam 5 minut od železniške postaje v Petrovčah št. 70 pri Celju. Vselitev takoj mogoča. Potrebno 27.000 Din in 5 hipotek. 9505-20

Dve hiši z zemljiščem prodam za 210.000 Din na periferiji. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Podrožnik«. 9541-20

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje (prednost s kopalnico) iščejo 3 odrasle osebe, točni plačniki, s 1. majem. Takojšnje ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Maj«. 9546-17

Krasen vrt pripraven za vrtnarja, z udobnim stanovanjem, v Smartnem pri Litiji ugodno oddam v najem. Ponudbe na naslov: I. Razboršek, Tržič. 9556-17

Les

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kostanjev tanlnski les v skorji in obeljen kupuje stalno in plača proti duplikatu: Hadi, Novo mesto. 92-15

Izbran smrekov les brez grč, z gostimi rastmi, debelina od 35, 40 in 45 mm, dolžina 4—7 m, kupi Ig. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1. 9527-15

Stanovanje odda

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Enosob. stanovanje solnčno, oddam mirni stranki na Celovški cesti št. 90/I. 9537-21

Dvosob. stanovanje zračno, lahko takoj oddam v Rožni dolini, cesta X/28 Poizvedbe do 10. dop. in od 3.—5. pop. 9540-31

Stanovanja išče

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje često, išče stalna in mirna stranka brez otrok — za maj ali junij. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Siguren plačnik«. 9599-21/a

Štirisob. stanovanje s pritiklinami, iščem v hiši kjer je vrt. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »666« 9555-21/a

Sobo odda

Beseda 50 par. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 3 Din Najmanjši znesek 12 Din

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, oddam s 15. aprilom. — Pojasnila daje Mihelčič, Boštnikov trg 1/II. 9517-23

Sostanovalca sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 9531-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, v sredini mesta oddam 1 ali 2 osebama. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 9538-23

Zračno sobo lepo opremljeno, s separatnim vhodom oddam blizu banske palače — Cesta na Rožnik 5/II. 9549-23

Lepo solnčno sobo parketirano — s posebnim vhodom oddam opremljeno na Tyrševi cesti. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 9536-23

Lepo sobo s poseb. vhodom in elektriko poceni oddam eni ali dvema osebama — tudi zakoncema. Ogledati samo dopoldne. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9551-23

Solnčno sobo prazno ali opremljeno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9574-23

Sostanovalca boljšega, sprejmem v centru mesta. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9562-23

Dopisi

Beseda 2 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

G. dr. Fran Breznik zdravnik v Gor. Radgoni. Častna izjava, obelodanjena v »Jutru« dne 6. jan. 1934 je vsebinsko resnična in podpisana od podpisanega. Pomota je bila med strankama le v tem, da je podpisani po svojem prepričanju dal le privoljenje za objavo v Slovenskem Gospodarju, Vi pa ste bili prepričani, da ste smeli objaviti to izjavo v »Jutru«. — Anton Sukič. 9512-24

Sobe išče

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo s strogo separiranim vhodom, v centru mesta išče solden gospod. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »St. 22«. 9464-23/a

Prazno sobo s separiranim vhodom — iščem v bližini centra. Ponudbe s ceno oddati pri blagajni v trgovini Tičar za Koritnik. 9528-23/a

Opremljeno sobo iščem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uradnik«. 9543-23/a

Ženitve

Beseda 2 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

30letni mladenič se želi poročiti s poseznico, obrtnico ali s tako, ki ima večjo gotovino — kakršnekoli starosti. Dopise na naslov: Anton Razbernik, Sv. Lovrenc na Pohorju. 9522-25

Glasbila

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lep črn pianino križane strune, krasen glas prodam zaradi preselitve. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 9306-26

Pianino dobro ohranjen, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9163-26

Stroji

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalni stroj rabljen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Dober«. 9545-29

Več pletilnih strojev št. 8, 10 in 12, širina 80 cm **večji navijalni stroj** (Spulmaschine) in **večjo množino špul** kupi K. Soss, Mestni trg št. 19. 9557-29

Dražbe

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Javna dražba Dne 4. aprila ob 14. uri se bo vršila v Javnih skladiščih v Ljubljani na Tyrševi cesti 33, javna dražba bencinskega motorja. 9561-32

Obrt

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hibler Hugon, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 25. Telefon 3911. 65-30

Britje 2 Din striženje 4 Din samo v »Rapidu« na Sv. Petra cesti 25. Znižane cene. Obiščite nas! 9401-30

Izgubljeno

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zapestna ura damska zlata, je bila izgubljena na Sv. Petra cesti. Najdiitelja prosim, da jo proti nagradi odda v Kožni ulici štev. 4/II. 9568-28

Informacije

Davčne prijave pridobnina, prometni davek, rentnina, Vam izvrši strokovnjaško Gospodarska pisarna na Miklošičevi cesti štev. 7, II. nadstropje. 8958-81

Razno

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroške vozičke in kolesa kupite poceni — tudi na obroke pri S. Rebolj & drug, Vošnjakova ulica 4. 81-6

Če so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo, dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kopelj, se bo izločil kisik ki je nosilec zdravilnih soli, prodrl bo v znojnice, zdraveč in umirjajoč kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omehčali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše, kakor poprej. — Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zelo zmerna.

Pomladanski plašči zadnje mode **ELEGANTNI**

že od Din 190.— naprej le pri

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA, Miklošičeva 16, prvo nadstropje. 3157

XV. MILANSKI MEDNARODNI

vzorčni velesejem

od 12. aprila do 27. aprila 1934.

Največji italijanski velesejem za razvoj mednarodnih trgovskih zvez. Veliki popusti pri voznini za osebe in blago.

Pojasnila daje:

Fiera di Milano, Via Domodossola, Milano. — Zastopstvo v Zagrebu, Kačićeva ulica 6 a-II. in vsi uradi »Putnika« v Jugoslaviji. 3080

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezersek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani